

gemeente

Zoetermeer

omnibusenquête 2012

deelrapport ruimte en groen

Onderzoek & Statistiek

Omnibusenquête 2012

deelrapport ruimte en groen

februari 2013

Bedrijfsvoering, Onderzoek & Statistiek
Coördinatie, organisatie veldwerk:
Analyse en verslaglegging:

team O&S
Bert Ploeger

Opdrachtgever:
Stad / Stadsontwikkeling

Arnout Kruijshaar

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING	5
1 ONDERZOEKSVERANTWOORDING	7
1.1 inleiding	7
1.2 ruimtelijke kwaliteit	7
1.3 parken, groengebieden en recreatiegebieden	8
1.4 doelstellingen	8
1.5 respons	8
1.6 dit rapport	9
2 RUIMTELIJKE KWALITEIT	11
2.1 overzicht	11
2.2 werkwijze	11
2.3 belang	11
2.4 mening	12
2.5 indicator voor ruimtelijke kwaliteit	15
2.6 ruimtelijke kwaliteit naar woonbuurt	16
3 PARKEN, GROENGEBIEDEN, RECREATIEGEBIEDEN	17
3.1 bezoekenredenen	17
3.2 voorkeuren voor kenmerken en elementen	18
3.3 wat er ontbreekt in het Zoetermeerse groen	19
3.4 de best passende Zoetermeerse parken en groengebieden	19
3.5 activiteiten in Zoetermeerse parken	20
BIJLAGE I BEVOLKING, STEEKPROEF EN RESPONS	21
BIJLAGE II BETROUWBAARHEID EN NAUWKEURIGHEID	23
BIJLAGE III VRAGENLIJSTEN	25
BIJLAGE IV RECHTE TELLINGEN RUIMTELIJKE KWALITEIT	31
BIJLAGE V RECHTE TELLINGEN PARKEN, GROEN, RECREATIEGEBIEDEN	37
BIJLAGE VI BEANTWOORDING OPEN VRAAG	41
BIJLAGE VII BEREKENING INDICATOR RUIMTELIJKE KWALITEIT	45

SAMENVATTING

ruimtelijke kwaliteit

De ruimtelijke kwaliteit voor heel Zoetermeer, een kengetal dat wordt uitgedrukt in een percentage, is stabiel. Deze kwaliteit bedraagt 75,9% (gemiddelde voor 2012). Bij de drie eerdere metingen was dat 74,9% (2007), 75,9% (2009) en 75,2% (2010).

berekeningswijze ruimtelijke kwaliteit

In september / oktober 2012 is in de jaarlijkse omnibusenquête een aantal vragen gesteld om de ruimtelijke kwaliteit van Zoetermeer vast te stellen. Het begrip ruimtelijke kwaliteit is in dit onderzoek gedefinieerd aan de hand van de volgende dimensies:

- functie van een gebied;
- karakter, herkenbaarheid van dat gebied;
- bereikbaarheid;
- capaciteit;
- duurzaamheid.

Het begrip wordt daarnaast voor Zoetermeeders ruimtelijk begrensd, namelijk tot:

- de groene omgeving op loopafstand van huis;
- de groene omgeving in of bij Zoetermeer;
- de 'rode' (bebouwde of verharde) openbare ruimte op loopafstand van huis;
- de centrale 'rode' plekken in de stad.

In de enquête worden vier vragen gesteld over het *belang* dat men aan de vier typen openbare ruimte toekent en (per type openbare ruimte) worden er *mening*-vragen gesteld die terugverwijzen naar de vijf genoemde dimensies. Uit de antwoorden wordt een individueel kwaliteitscijfer berekend (uitgedrukt als percentage).

uitkomst berekening

Het in de bovenstaande berekening vastgestelde gemiddelde voor Zoetermeer bedraagt in 2012 75,9%. In de meeste buurten wijkt de ruimtelijke kwaliteit (van Zoetermeer) niet aanwijsbaar af van het gemiddelde in de overige buurten. Uitzonderingen zijn Rokkeveen-West (buurt scoort, met 83,9%, hoger dan de overige buurten) en Palenstein (buurt scoort lager: 63,2%).

parken, groengebieden, recreatiegebieden

bezoekredenen

De belangrijkste redenen om parken en groengebieden te bezoeken liggen voor Zoetermeeders in de kwaliteit van de omgeving die men opzoekt, in het onderhouden van sociale contacten en in het zich even terugtrekken uit de alledaagse omgeving.

voorkeuren voor kenmerken en elementen

Elementen die Zoetermeeders vooral in parken en groen willen aantreffen zijn:

- landschappelijke aspecten (bijvoorbeeld afwisseling; doorkijkjes);
- water;
- voorzieningen zoals bankjes en prullenbakken.

voorkeuren voor Zoetermeerse parken en groengebieden

Er zijn twaalf parken en groengebieden in het onderzoek betrokken. Veruit de grootste groep respondenten meent dat het Noord-Aagebied en/of het Westerpark

goed in het eigen wensenpakket passen. Ook het Balijbos, het Buytenpark en de Meerpolder worden door veel respondenten genoemd. De andere parken (merendeels buurtparken) en groengebieden worden veel minder genoemd.

activiteiten

Op de vraag naar de meest beoefende activiteit in Zoetermeerse parken antwoordt 77% van de respondenten aan wie de vraag is voorgelegd: *wandelen*; 46% antwoordt *fietsen*. De overige antwoorden worden aanzienlijk minder vaak gegeven.

1

ONDERZOEKSVERANTWOORDING

1.1 inleiding

In september/oktober 2012 is in Zoetermeer de jaarlijkse omnibusenquête gehouden. In deze enquête worden over uiteenlopende onderwerpen vragen gesteld aan inwoners van Zoetermeer. In opdracht van de afdeling Stadsontwikkeling (Directie Stad) is een aantal vragen gesteld over de *ruimtelijke kwaliteit* van Zoetermeer en over *parken, groen en recreatiegebieden*.

1.2 ruimtelijke kwaliteit

Het deel van het onderzoek dat zich richt op ruimtelijke kwaliteit is een herhaling van het onderzoek naar ruimtelijke kwaliteit dat is uitgevoerd in 2007, 2009 en 2010.¹ In het eerste onderzoeksjaar is een indicator voor ruimtelijke kwaliteit gedefinieerd. Daarbij is van het volgende uitgegaan:

kwaliteit

Kwaliteit is de mate waarin een zaak (een product, een dienst, in dit geval een gebied) voldoet aan de eisen die gebruikers eraan stellen.

Een kwaliteitsindicator is daarbij weer te geven als een percentage dat uitdrukt welk deel van het maximaal haalbare is gerealiseerd. In dit onderzoek worden daarom vragen gesteld om een maximaal haalbare score per respondent (dat zijn Zoetermeers van 18 jaar en ouder) vast te stellen, én er wordt gevraagd naar de realisatie (de feitelijke scores) volgens diezelfde respondent.

Dit gebeurt dus op individueel niveau. Het uit deze informatie te berekenen kwaliteitscijfer (percentage) wordt eveneens individueel vastgesteld. Vervolgens kan door berekening van gemiddelden een algemeen kwaliteitscijfer of bijvoorbeeld een kwaliteitscijfer per buurt worden vastgesteld.

aspecten van ruimtelijke kwaliteit

De *ruimtelijke kwaliteit* van een gebied omvat - volgens de afspraken uit 2007 - de volgende vijf dimensies:

- functie (is het beschouwde gebied geschikt voor het beoogde gebruik?);
- karakter, herkenbaarheid (kwalificaties als mooi en lelijk worden in de vraagstelling vermeden);
- bereikbaarheid;
- capaciteit (is het beschouwde gebied groot genoeg, maar ook niet té ruim bemeten voor het beoogde gebruik?);
- duurzaamheid (is het gebied ook op langere termijn geschikt voor het beoogde gebruik?).

Verder is afgesproken dat het begrip nadrukkelijk betrekking heeft op de buitenruimte. Deze ruimte kent een '*groene*' en een '*rode*' invulling. Het groen omvat de niet-bebouwde buitenruimte (inclusief het oppervlaktewater), en de opgaande begroeiing. Het rood omvat de verharde en/of bebouwde buitenruimte, zoals pleinen, wegen en winkelcentra.

De ruimtelijke kwaliteit zou voor gebieden op verschillende schaalniveaus kunnen worden bepaald. Voor de ruimtelijke kwaliteit van Zoetermeer, zoals de eigen

¹

Oorspronkelijk zou dit onderzoek telkens in oneven jaren worden uitgevoerd. De afdeling Stadsontwikkeling heeft er echter voor gekozen het ritme te verleggen zodat in even jaren het onderwerp *ruimtelijke kwaliteit* wordt onderzocht, en in oneven jaren het onderwerp *bereikbaarheid*.

inwoners die ervaren, ligt het voor de hand om enerzijds net iets ruimer te kijken dan de gemeentegrenzen, en anderzijds een accent te leggen op de directe woon-omgeving van de Zoetermeerder. Over beide schaalniveaus worden derhalve vragen voorgelegd.

1.3 parken, groengebieden en recreatiegebieden

In de omnibusenquête van 2004 is een aantal vragen gesteld over het gebruik van de grote parken, groengebieden en recreatiegebieden in Zoetermeer, en grenzend aan Zoetermeer. En tevens zijn er toen vragen gesteld over de voorkeuren die aan dat gebruik ten grondslag kunnen liggen.

In 2012 zijn soortgelijke vragen, in iets vereenvoudigde vorm, nogmaals gesteld. Het onderzoek heeft betrekking op twaalf parken en groengebieden:

- het Westerpark;
- het Buytenpark;
- de Zoetermeerse Meerpolder;
- het Binnenpark;
- het Noord-Aagebied (en aangrenzende plassen);
- de Seghwaertse Hout;
- het Bentwoud
- het Heempark
- het Van Tuyllpark
- het Burgemeester Hoekstrapark;
- het Burgemeester Vernèdepark;
- het Balijbos met de Floraplas en het Floriadepark.

1.4 doelstellingen

Doel van dit onderzoek is:

- uitvoering van de vierde meting voor vaststelling van het kengetal voor de ruimtelijke kwaliteit van Zoetermeer;
- uitspraken kunnen doen over:
 - motieven van Zoetermeesters voor bezoek aan parken, groengebieden en recreatiegebieden;
 - voorkeuren voor parken, groengebieden, recreatiegebieden en daarin gelegen voorzieningen;
 - activiteiten van Zoetermeesters bij hun bezoeken aan Zoetermeerse parken.

1.5 respons

Voor de omnibusenquête zijn drie niet overlappende steekproeven getrokken van 2000 inwoners van Zoetermeer die op 1 september 2012 18 jaar of ouder waren. Voor de personen in de steekproeven geldt bovendien dat zij op dat moment niet woonachtig waren in een 'bijzonder woongebouw' (bejaardenoord, gevangenis, gezinsvervangend tehuis) of in een woonwagen. Aan de personen uit de drie steekproeven zijn verschillende enquêtes voorgelegd.

De respons op de vragenlijst die de vragen over ruimte en groen bevat bedraagt 1258 personen (62,9%). De voor analyse bruikbare respons op de vragen over de ruimtelijke kwaliteit bedraagt 1226 personen (61,3%). De bruikbare respons voor het onderdeel parken, groengebieden en recreatie is 1223 personen (61,2%).

De Zoetermeerse bevolking is redelijk evenwichtig in de respons vertegenwoordigd: in bijlage I worden kenmerken van de respons (geslacht, leeftijd) vergeleken met gegevens uit het bevolkingsbestand. In bijlage II wordt stilgestaan bij de betrouwbaarheid en nauwkeurigheid van een onderzoek van deze omvang.

1.6 dit rapport

hoofdstuk

In hoofdstuk 2 wordt de berekening van de indicator voor ruimtelijke kwaliteit toegelicht, alsmede de uitkomst van die berekening, voor Zoetermeer als geheel en per buurt. Daarnaast bevat dit hoofdstuk een weergave in diagrammen van de beantwoording van de enquêtevragen over de ruimtelijke kwaliteit.

Hoofdstuk 3 gaat in op de redenen voor bezoek aan parken en groengebieden, en op de voorkeuren die daarbij een rol spelen.

bijlagen

In de bijlagen I en II wordt het omnibusonderzoek verantwoord (steekproef, betrouwbaarheid, nauwkeurigheid). Bijlage III bevat het deel van de vragenlijst dat is gebruikt voor deze deelrapportage.

De bijlagen IV en V bevatten de rechte tellingen voor de vragen over respectievelijk ruimtelijke kwaliteit en parken, groen en recreatiegebieden.

Bijlage VI bevat de antwoorden op een open vraag naar wat er ontbreekt in het Zoetermeerse groen. In bijlage VII wordt toegelicht hoe uit de beantwoording van enquêtevragen het kengetal voor ruimtelijke kwaliteit wordt berekend.

2

ruimtelijke kwaliteit

2.1 overzicht

Paragraaf 2.2 gaat in op de berekeningswijze voor het kengetal voor ruimtelijke kwaliteit. De paragrafen 2.3 en 2.4 tonen de uitkomsten voor variabelen waaruit dit kengetal is opgebouwd; deze worden getoond naast de in eerdere jaren gevonden waarden. In paragraaf 2.5 wordt het kengetal zelf gepresenteerd en vergeleken met de kengetallen uit 2007, 2009 en 2010. In paragraaf 2.6 wordt dit kengetal gespecificeerd naar de woonbuurt van de respondenten.

2.2 werkwijze

belang

Om de ruimtelijke kwaliteit in een kengetal te kunnen uitdrukken zijn vragen gesteld over het belang dat men aan aspecten van de ruimtelijke kwaliteit toekent.

Er zijn vier van dergelijke vragen gesteld:

- over de groene omgeving op loopafstand van huis;
- over de groene omgeving in of bij Zoetermeer;
- over de 'rode' openbare ruimte op loopafstand van huis;
- over de centrale ('rode') plekken in de stad.

mening

De vragen naar het belang dat men toekent worden gekoppeld aan meningen over de realisatie van de groene en rode omgeving. Aan elk van de vier belangvragen zijn daartoe vijf min of meer analoge stellingen gekoppeld. De inhoud van deze stellingen verwijst naar de vijf dimensies *functie*, *karakter*, *bereikbaarheid*, *capaciteit* en *duurzaamheid*.

berekening ruimtelijke kwaliteit

De berekening van de ruimtelijke kwaliteit gaat in grote lijnen als volgt in zijn werk.

- Aan de reacties op de stellingen worden getalwaarden toegekend.
- De combinaties van getalwaarden voor belang en mening resulteren in scores (belang maal mening).
- Per respondent worden daarnaast, op basis van de belangvragen, de maximaal haalbare en de minimaal haalbare scores vastgesteld.
- Voor iedere respondent wordt vastgesteld welk percentage (van het maximaal haalbare) met de berekende scores is gerealiseerd. Als de berekende score gelijk is aan de minimaal haalbare score bedraagt het getal voor ruimtelijke kwaliteit 0%. Als de berekende score gelijk is aan de maximaal haalbare score bedraagt het getal 100%. Andere scores resulteren uiteraard in een percentage tussen nul en honderd.
- Van de individuele waarden worden gemiddelden bepaald, voor Zoetermeer als geheel, of bijvoorbeeld voor de afzonderlijke buurten.

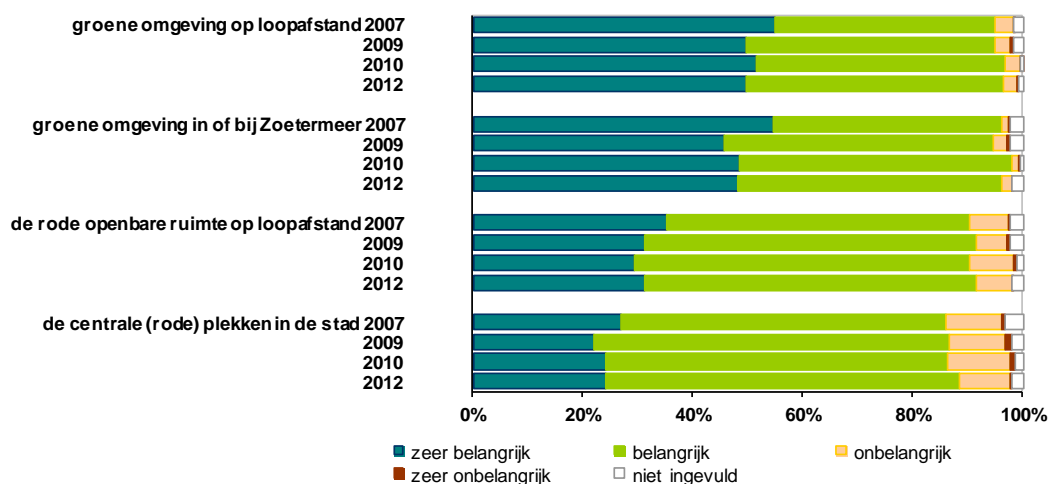
De berekening staat nader beschreven in bijlage VII (p.45). Daar wordt ook toegelicht hoe in de berekening wordt omgegaan met incomplete vragenlijsten en met het antwoord 'weet niet'.

2.3 belang

De groene openbare ruimte krijgt van respondenten een hogere prioriteit dan de rode. Het groen dicht bij huis wordt door 50% zeer belangrijk genoemd. Het groen

in of bij Zoetermeer door 48%. Slechts een zeer kleine minderheid (2,8%, resp. 1,8%) acht de groene omgeving onbelangrijk of zeer onbelangrijk). Ook bij de rode openbare ruimte zijn degenen die daaraan belang hechten verre in de meerderheid. De rode openbare ruimte op loopafstand is volgens 31% zeer belangrijk, de rode openbare ruimte op stadsniveau volgens 24%. Het aandeel van de respondenten dat de rode ruimte op loopafstand onbelangrijk of zeer onbelangrijk acht bedraagt 7%; voor de centrale (rode) plekken in de stad bedraagt dat aandeel 10%.

Figuur 2.1 laat zien dat het beeld van 2012 vergelijkbaar is met dat van alle voorgaande jaren: het belang dat men aan deze aspecten hecht is stabiel.

figuur 2.1 belang dat respondenten toekennen aan de 'groene' en de 'rode' openbare ruimte, op buurt- en stadsniveau (in procenten van de respons, $n(2007) = 1281$; $n(2009) = 1361$; $n(2010) = 1330$; $n(2012) = 1226$)

2.4 mening

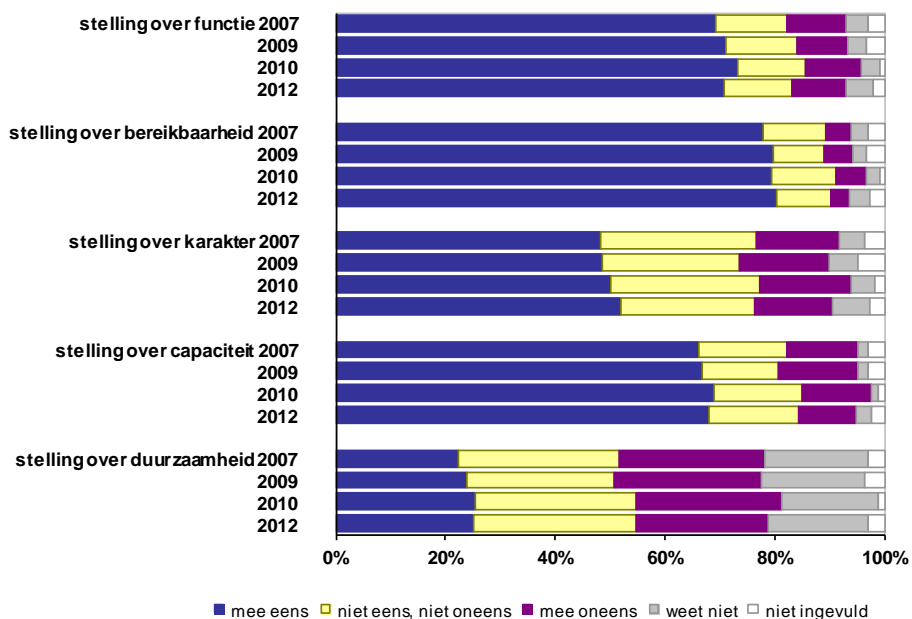
groene omgeving op loopafstand van de woning

De volgende stellingen over de groene omgeving op loopafstand zijn aan de ondervraagden voorgelegd:

functie:	• Het groen in mijn buurt is geschikt voor het gebruik dat ik ervan wil maken (bijv. wandelen, vissen, mijn kinderen laten ravotten).
bereikbaarheid:	• Ik kan het groen in mijn buurt veilig bereiken.
karakter:	• Het groen in mijn buurt heeft karakter.
capaciteit:	• Er is voldoende groen in mijn buurt.
duurzaamheid:	• Ik verwacht dat de bruikbaarheid van het groen in mijn buurt achteruit zal gaan.

De vragenlijst biedt de antwoordmogelijkheden 'mee eens', 'niet eens, niet oneens', 'oneens' en 'weet niet'. Figuur 2.2 laat de reacties op deze stellingen zien. Een ruime meerderheid acht het groen en water op loopafstand geschikt voor het beoogde gebruik, acht het veilig bereikbaar en meent dat er voldoende groen is in de buurt. Op de stelling dat het groen in de eigen buurt karakter heeft is men over het geheel genomen iets minder positief.

De laatste stelling (over duurzaamheid) is negatief geformuleerd (d.w.z.: hoe vaker het antwoord 'mee eens' wordt gegeven, hoe ongunstiger dat is). Het aantal respondenten dat verwacht dat de bruikbaarheid van het groen achteruit zal gaan is iets groter dan het aantal dat dat niet verwacht. Deze vraag is iets moeilijker te beantwoorden dan de overige meningvragen, blijkt uit het verhoudingsgewijs hoge percentage 'weet niet'. De reacties in 2012 verschillen niet veel van de eerdere metingen.

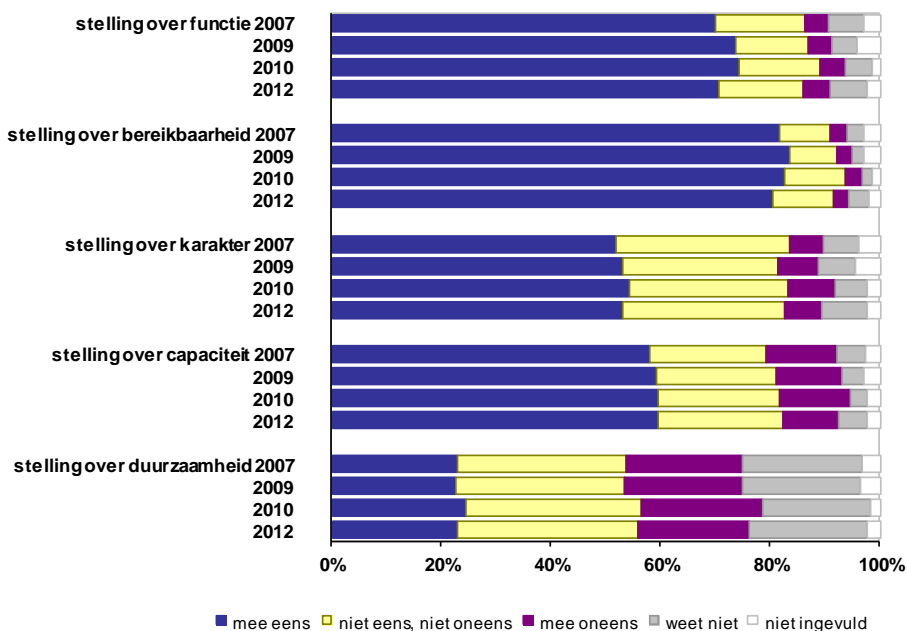

figuur 2.2 mening over stellingen over het groen (en het water) op loopafstand van huis
(in procenten, $n(2007) = 1281$; $n(2009) = 1361$; $n(2010) = 1330$; $n(2012) = 1226$)

groene omgeving in en bij Zoetermeer

De volgende stellingen over de groene omgeving op stadsniveau zijn aan de ondervraagden voorgelegd:

functie:	• Het Zoetermeerse groen is geschikt voor het gebruik dat ik ervan wil maken.
bereikbaarheid:	• Ik kan het Zoetermeerse groen goed bereiken.
karakter:	• Het Zoetermeerse groen heeft karakter.
capaciteit:	• Zoetermeer heeft voldoende groen.
duurzaamheid:	• Ik verwacht dat de bruikbaarheid van het Zoetermeerse groen achteruit zal gaan.

figuur 2.3 mening over stellingen over het groen (en het water) in of bij Zoetermeer
(in procenten, $n(2007) = 1281$; $n(2009) = 1361$; $n(2010) = 1330$; $n(2012) = 1226$)

De reacties op deze stellingen vertonen gelijkenis met die op de stellingen over het groen op loopafstand van huis: men is in meerderheid positief over de gebruiks-

mogelijkheden en de bereikbaarheid van het stedelijk groen. Ook over karakter en capaciteit zijn de respondenten - gemiddeld genomen - positief, maar bij deze aspecten is het aandeel neutrale en negatieve reacties groter dan bij de gebruiksmogelijkheden en bereikbaarheid.

Over de capaciteit van het groen van Zoetermeer als geheel is men gemiddeld minder te spreken dan over de capaciteit van het groen in de woonomgeving. Bij de stelling over duurzaamheid houden de aantallen die kiezen voor 'mee eens' en 'mee oneens' elkaar ongeveer in evenwicht, net als bij de voorgaande metingen. In 2012 kiest 23% voor 'mee eens' (ongunstig oordeel); 20% kiest voor 'mee oneens' (gunstig). De neutrale antwoordcategorie is, met 33%, de grootste.

rode omgeving op loopafstand van de woning

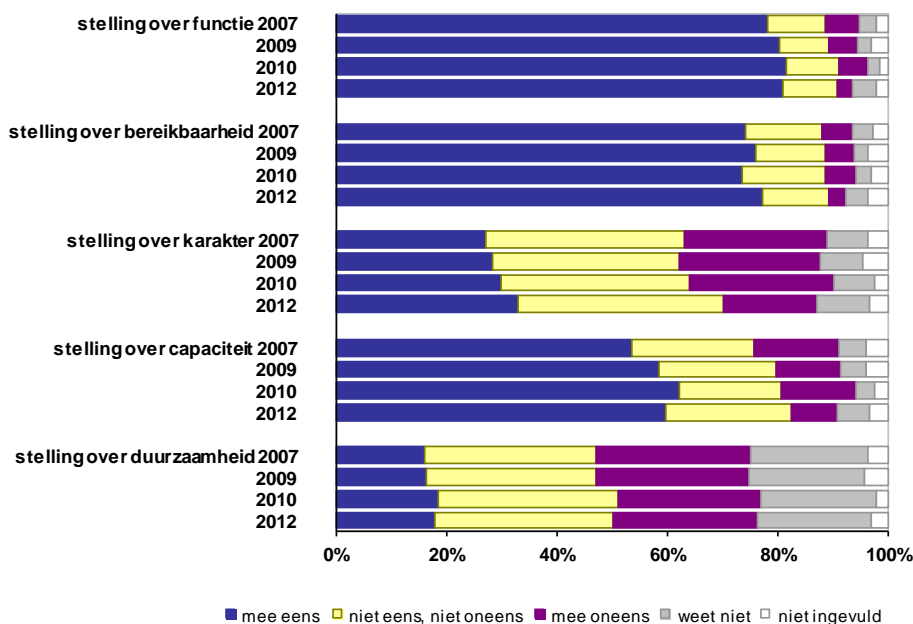
Over de rode openbare ruimte op loopafstand zijn de volgende stellingen voorgelegd:

functie:	•	<i>De rode openbare ruimte in mijn woonbuurt is geschikt voor het gebruik dat ik ervan wil maken (zoals boodschappen doen, fietsen, een praatje maken).</i>
bereikbaarheid:	•	<i>De rode voorzieningen in mijn woonbuurt zijn veilig te bereiken.</i>
karakter:	•	<i>De rode openbare ruimte in mijn woonbuurt heeft karakter.</i>
capaciteit:	•	<i>Er is voldoende rode openbare ruimte in mijn woonbuurt.</i>
duurzaamheid:	•	<i>Ik verwacht dat de bruikbaarheid van de rode openbare ruimte in mijn woonbuurt achteruit zal gaan.</i>

Over de gebruiksmogelijkheden van de bebouwde en verharde ruimte in de woonomgeving is men doorgaans positief (in 2012: 81% 'mee eens'). Datzelfde geldt voor de (veilige) bereikbaarheid (77% 'mee eens'), en in iets mindere mate voor de capaciteit (60%).

Dat de rode openbare ruimte op loopafstand karakter heeft wordt door 33% beaamd; 17% is het met de stelling oneens.

18% is het eens met de stelling over duurzaamheid: deze groep verwacht een achteruitgang van de bruikbaarheid van de rode openbare ruimte in de eigen buurt; 26% is het met de stelling oneens. 34% heeft een neutrale mening.

figuur 2.4 mening over stellingen over de 'rode' openbare ruimte op loopafstand van huis
(in procenten, $n(2007) = 1281$; $n(2009) = 1361$; $n(2010) = 1330$; $n(2012) = 1226$)

rode openbare ruimte op stedelijk niveau

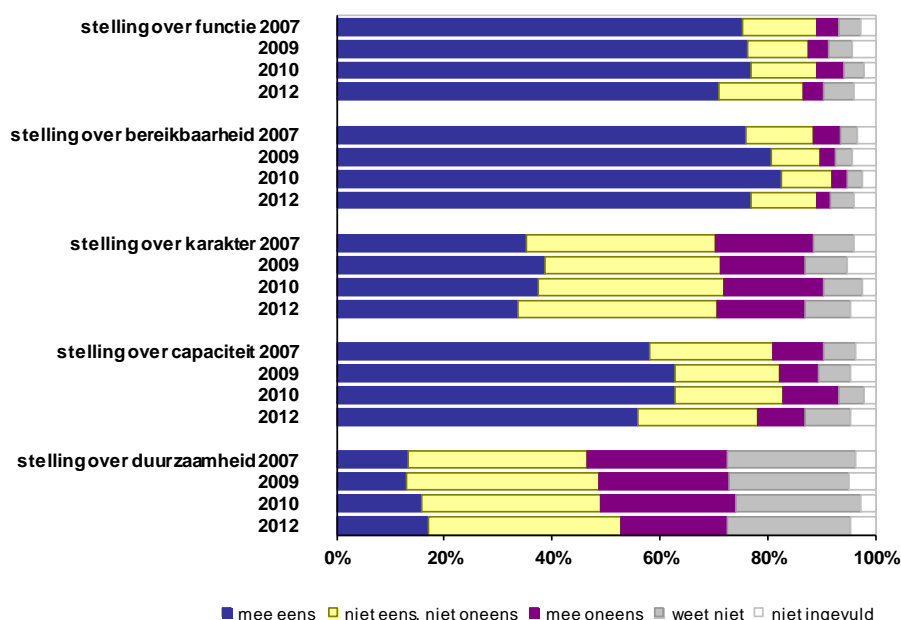
Over de rode openbare ruimte op stedelijk niveau zijn de volgende stellingen voorgelegd:

functie:	• de rode openbare ruimte in Zoetermeer is geschikt voor het gebruik dat ik ervan wil maken
bereikbaarheid:	• de rode voorzieningen in Zoetermeer zijn goed te bereiken
karakter:	• de rode openbare ruimte in Zoetermeer heeft karakter
capaciteit:	• er is voldoende rode openbare ruimte in Zoetermeer
duurzaamheid:	• ik verwacht dat de bruikbaarheid van de rode openbare ruimte in Zoetermeer achteruit zal gaan

De reacties op deze stellingen lijken op die over de buurt. Over de gebruiksmogelijkheden is 71% positief. Over de (veilige) bereikbaarheid is 77% positief, over de capaciteit 56%.

Dat de rode openbare ruimte op stedelijk niveau karakter heeft wordt door 34% beaamd; 16% is het met de stelling oneens.

17% is het eens met de stelling over duurzaamheid: deze groep verwacht een achteruitgang van de bruikbaarheid van de rode openbare ruimte in Zoetermeer; 20% is het met de stelling oneens. 35% heeft een neutrale mening.

figuur 2.5 mening over stellingen over de over de 'rode' openbare ruimte op stedelijk niveau (in procenten, $n(2007) = 1281$; $n(2009) = 1361$; $n(2010) = 1330$; $n(2012) = 1226$)

2.5 indicator voor ruimtelijke kwaliteit

De ruimtelijke kwaliteit voor heel Zoetermeer, berekend volgens de methode die in bijlage VI is beschreven, is stabiel. Deze kwaliteit bedraagt in 2012 gemiddeld 75,9% (in 2007: 74,9%, in 2009: 75,9%; in 2010: 75,2%).

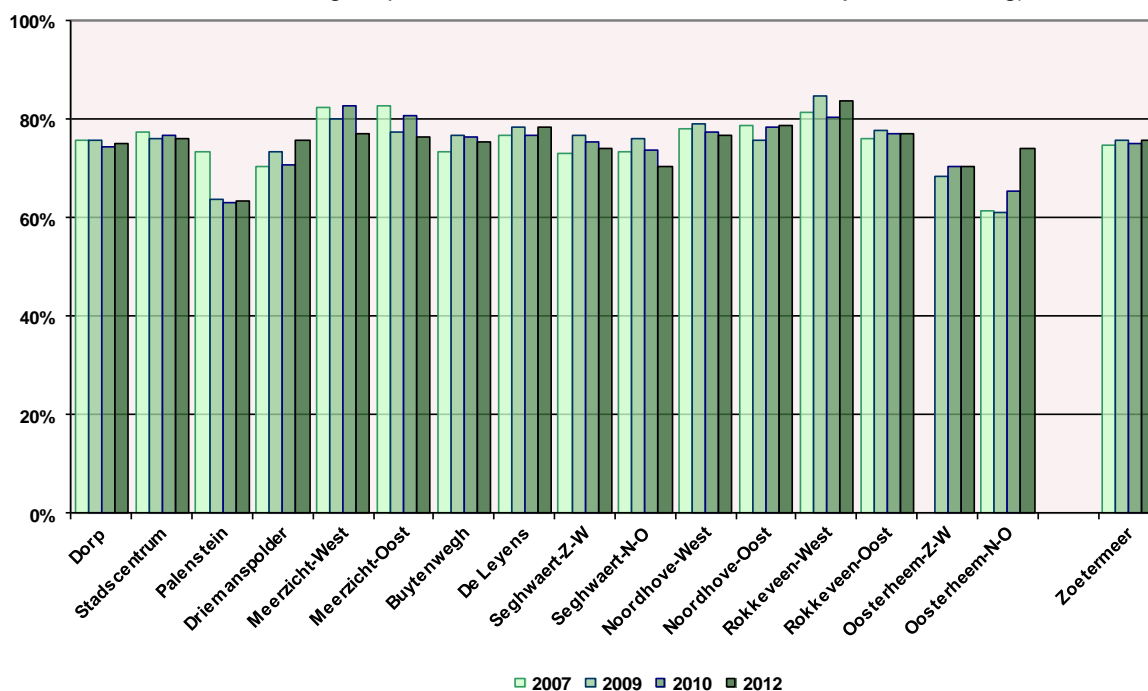
Tabel 2.1 geeft een inzicht in de individuele scores in de vier meetjaren. De berekening leidt in 2012 voor 8% van de respondenten tot een getal onder de 50%. En voor 8% van de respondenten komt de berekening uit op exact 100%.

tabel 2.1 scores voor ruimtelijke kwaliteit (uitgedrukt in percentages), in procenten / cumulatieve procenten. $n(2007) = 1200$; $n(2009) = 1249$; $n(2010) = 1276$; $n(2012) = 1117$.

	2007		2009		2010		2012	
score ruimtelijke kwaliteit	procent	procent (cum.)	procent	procent (cum.)	procent	procent (cum.)	procent	procent (cum.)
nul tot 10%	0,1	0,1	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
10 tot 20%	0,3	0,4	0,6	1,0	0,5	0,7	0,3	0,4
20 tot 30%	1,1	1,5	0,8	1,8	1,0	1,7	0,9	1,3
30 tot 40%	2,5	4,0	1,6	3,4	2,7	4,4	2,3	3,7
40 tot 50%	4,9	8,9	5,6	9,0	4,3	8,7	4,4	8,1
50 tot 60%	9,5	18,4	7,9	16,9	8,7	17,4	8,8	17,1
60 tot 70%	14,4	32,8	13,9	30,8	15,8	33,2	13,5	30,8
70 tot 80%	21,5	54,3	19,7	50,5	19,7	52,9	20,8	51,8
80 tot 90%	23,0	77,3	23,9	74,4	24,7	77,6	23,1	75,2
90 tot 100%	15,3	92,6	17,4	91,8	14,7	92,2	16,3	91,7
exact 100%	7,4	100,0	8,2	100,0	7,8	100,0	8,2	100,0

2.6 ruimtelijke kwaliteit naar woonbuurt

Figuur 2.6 toont de uitsplitsing naar woonbuurt, van de gemiddelde ruimtelijke kwaliteit van Zoetermeer. De berekening per buurt voor 2012 is gebaseerd op de antwoorden van 1117 respondenten. Voor 57 respondenten geldt dat de woonbuurt onbekend is, of dat zij wonen in het industrie- of buitengebied (daar wonen te weinig respondenten voor een zinvolle afzonderlijke berekening).

figuur 2.6 gemiddelde ruimtelijke kwaliteit van Zoetermeer in vier meetjaren, naar de woonbuurt van de respondent ($n(2007) = 1106$; $n(2009) = 1201$; $n(2010) = 1215$; $n(2012) = 1117$).

Voor de meeste buurten wijkt de ruimtelijke kwaliteit (van Zoetermeer) niet aanwijsbaar af van het gemiddelde van de overige buurten. Rokkeveen-West scoort duidelijk hoger dan dit gemiddelde: 83,9%. Palenstein (63,4%) scoort duidelijk lager.

In de nog jonge buurt Oosterheem-Noordoost is de ruimtelijke kwaliteit in 2012 veel hoger dan deze bij de voorgaande metingen was.

3

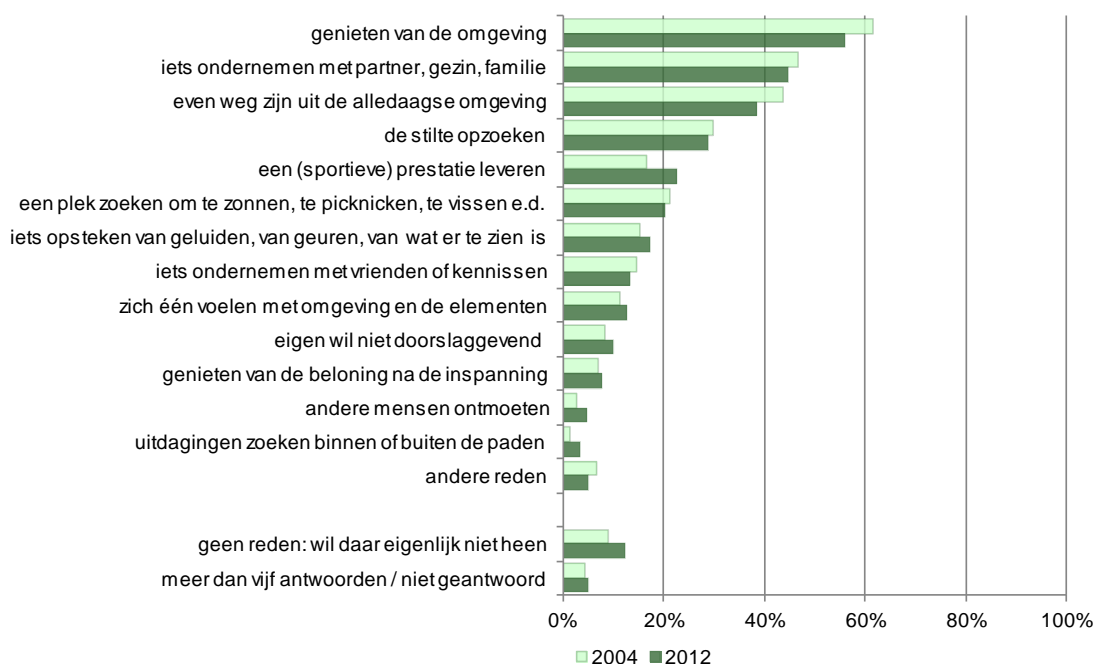
parken, groengebieden, recreatiegebieden

3.1 bezoekerredenen

Aan alle respondenten (voor dit onderdeel van de enquête zijn dat 1223 personen) is een lijst voorgelegd met dertien mogelijke redenen voor het bezoeken van een park, groengebied of recreatiegebied. De lijst bevat daarnaast twee ontsnappingsmogelijkheden ('geen reden' en 'anders'). Door maximaal vijf antwoorden aan te kruisen konden respondenten aangeven welke van de redenen het meest met hun eigen redenen overeenkomen. In figuur 3.1 staan de bezoekerredenen gerangschikt naar het aantal keren dat deze genoemd zijn. De resultaten worden in dit diagram vergeleken met de resultaten uit de omnibusenquête van 2004, waarin dezelfde vraag is gesteld.

De belangrijkste redenen liggen in de kwaliteit van de omgeving die men opzoekt, in het onderhouden van sociale contacten en in het zich terugtrekken: 'genieten van de omgeving' wordt het meest genoemd, gevolgd door 'iets ondernemen met de familie', 'even weg uit de alledaagse omgeving' en 'de stilte opzoeken'. Ten opzichte van acht jaar geleden zijn er in de motieven geen grote veranderingen opgetreden. De (zelf ingevulde) andere redenen (zie p.37) hebben voor het grootste deel betrekking op een bepaalde activiteit: vooral het uitlaten van de hond wordt veel genoemd.

10% van de respondenten laat zich (behalve door eventuele eigen redenen) leiden door de omstandigheden of door wat anderen willen (men gaat met anderen mee, men moet de hond uitlaten, het park ligt in de route ergens naar toe). 9% van alle respondenten geeft aan niet naar een gebied zoals omschreven te willen gaan. Van degenen die aan vijf antwoorden niet genoeg hadden (ruim 4%) zijn de antwoorden op deze vraag ongeldig.

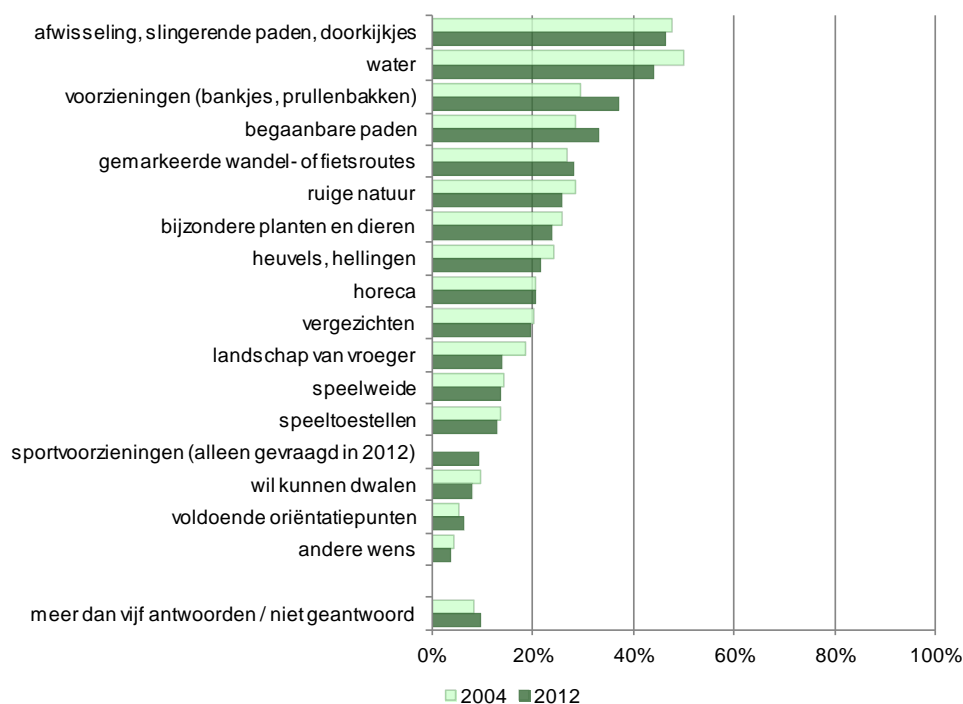

figuur 3.1 redenen om naar een park, natuurgebied, groengebied of recreatiegebied te gaan (in procenten, $n(2004) = 1430$; $n(2012) = 1223$)

3.2 voorkeuren voor kenmerken en elementen

Aan alle respondenten, met uitzondering van degenen die hebben aangegeven dat zij niet naar een park of groengebied willen gaan, is een tweede lijst voorgelegd, met kenmerken of elementen die men in het gebied van zijn of haar voorkeur zou willen aantreffen. Nogmaals mocht men (maximaal) vijf antwoorden aankruisen. In figuur 3.2 zijn deze wensen weergegeven, gerangschikt naar het aantal keren dat deze in 2012 genoemd zijn. De wensen uit 2012 worden daarbij vergeleken met die uit 2004: toen werd nagenoeg dezelfde vraag gesteld; alleen het element *sportvoorzieningen* is in 2012 toegevoegd.

Afwisseling, slingerende paden en doorkijkjes, een basiskenmerk van de Engelse landschapsstijl, waardeert men in parken het meest. Dit kenmerk wordt genoemd door 46% van de 1074 respondenten aan wie de vraag is voorgelegd. Ook *water* wordt veel genoemd, namelijk door 44%. Voorzieningen zoals bankjes en prullenbakken worden genoemd door 37%. De overige antwoorden worden genoemd door een derde of een kleiner deel van de respons. De toelichtingen bij het antwoord *anders* staan op p.38.

figuur 3.2 voorkeuren voor kenmerken en elementen in parken en groengebieden, onder respondenten die dergelijke gebieden willen bezoeken
(in procenten, $n(2004) = 1304$; $n(2012) = 1074$)

Wanneer de antwoorden uit figuur 2.2 die een inhoudelijke verwantschap vertonen bij elkaar worden geteld ontstaat het volgende beeld:

- Een kleine 1100 antwoorden verwijzen naar landschappelijke aspecten (afwisseling, doorkijkjes, landschap van vroeger, heuvels, hellingen, vergezichten). Dat is 28% van alle specifieke antwoorden. In 2004 was dat een vergelijkbaar percentage: 30%.
- Precies 1000 antwoorden (27%) verwijzen naar voorzieningen uit een geordende, parkachtige omgeving (bankjes, prullenbakken, horeca, speeltoestellen, speelweide, sportvoorzieningen). In 2004 was dat 21% (zonder sportvoorzieningen als antwoordmogelijkheid).
- Ruim 600 antwoorden (16%) verwijzen naar ongereptheid (ruige natuur, 'wil kunnen dwalen', bijzondere planten en dieren). In 2004 was dat 18%.
- Ruim 700 antwoorden (19%) verwijzen naar paden en bewegwijzering. In 2004 was dat 17%.
- Water wordt 471 keer genoemd. Dat is 12% van het aantal antwoorden. In 2004 was dat 14%.

Al met al kan men vaststellen dat zich sinds 2004 geen grote verschuivingen in de voorkeuren van respondenten hebben voorgedaan.

3.3 wat er ontbreekt in het Zoetermeerse groen

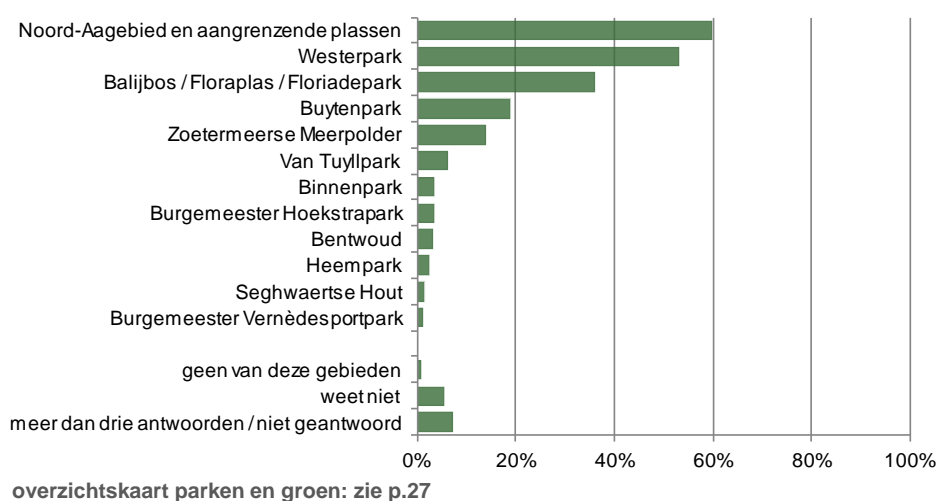
In bijlage VI (p.41-44) staat een overzicht van de antwoorden op de open vraag: "Zijn er zaken die u mist in de Zoetermeerse parken en natuur- of groengebieden?".

- Veel van de antwoorden hebben betrekking op de beplanting: een aantal respondenten wenst bos of natuur, vaak met toevoegingen als *groot*, *echt*, of *oud*. Enkele respondenten noemen het groenonderhoud als aandachtspunt.
- Andere antwoorden die veel voorkomen hebben betrekking op straatmeubilair en inrichtingselementen die een specifiek gebruik dienen. Vooral zitbanken worden veel genoemd. Daarnaast bijvoorbeeld barbecueplaatsen, picknickbanken, speelweides, horeca, sanitair, speeltoestellen en sportvoorzieningen.
- Afval is een volgend aandachtspunt. Een flink aantal respondenten wenst meer en/of grotere afbakken. Een aantal respondenten signaleert een hondenpoepprobleem.
- Voor sommigen speelt toezicht / veiligheid (en verlichting 's avonds) een rol.
- Over paden en routes worden incidentele, zeer diverse opmerkingen gemaakt: bijvoorbeeld over onderhoud, bewegwijzering, toegankelijkheid, en over inrichtingswensen voor bepaalde categorieën gebruikers (zoals ruiterspaden, een voorziening voor skeelers, het scheiden van fietsers en wandelaars).

3.4 de best passende Zoetermeerse parken en groengebieden

Nadat hij of zij in drie vragen een wensenpakket voor het Zoetermeerse groen heeft kunnen samenstellen is de respondent gevraagd naar de parken en groengebieden die het beste voldoen aan die wensen. De vraag is alleen gesteld aan respondenten die een park willen bezoeken. Figuur 3.3 geeft een overzicht van de antwoorden. In dit diagram wordt geen vergelijking met 2004 gemaakt, want destijds is deze vraag niet in dezelfde vorm gesteld.

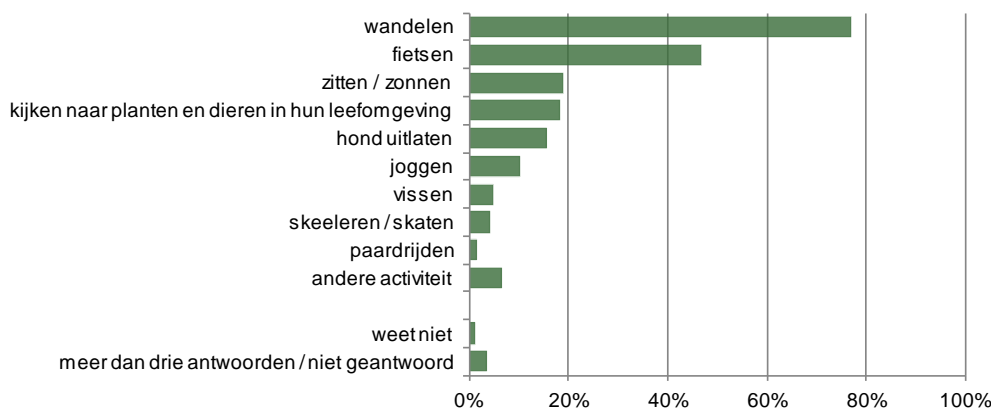
De grote, veelzijdig ingerichte recreatiegebieden scoren op deze vraag het hoogst: het Noord-Aagebied en het Westerpark. Ook het Balijbos, het Buytenpark en de Meerpolder worden door veel respondenten genoemd. De andere parken (merendeels buurtparken) en groengebieden worden veel minder genoemd.

figuur 3.3 parken en groengebieden in of bij Zoetermeer die het meest aan de wensen van respondenten voldoen (maximaal drie antwoorden per persoon mogelijk, n = 1074)

3.5 activiteiten in Zoetermeerse parken

Op de vraag naar de meest beoefende activiteit in Zoetermeerse parken antwoordt 77% van de respondenten aan wie de vraag is voorgelegd: *wandelen*; 46% antwoordt *fietsen*. De overige antwoorden worden aanzienlijk minder vaak gegeven. De vraag is enkel gesteld aan personen die een park willen bezoeken. Figuur 3.4 geeft het volledige overzicht van de gegeven antwoorden. De toelichtingen bij het antwoord *andere activiteit* staan op p.39. Hier worden veelal gezinsactiviteiten (zoals spelen met de kinderen, ravotten, picknicken) genoemd, en daarnaast specifieke sportieve activiteiten en hobby's.

figuur 3.4 activiteiten in parken en groengebieden in of bij Zoetermeer (maximaal drie antwoorden per persoon mogelijk, $n = 1074$)

BIJLAGE I bevolking, steekproef en respons

bevolking, steekproef en respons

In de twee onderstaande tabellen worden de Zoetermeerse bevolking, de steekproef en de bruikbare respons van dit deelonderzoek onderling vergeleken aan de hand van de kenmerken *seks* en *leeftijd*. Binnen de Zoetermeerse bevolking van 18 jaar en ouder zijn vrouwen licht in de meerderheid. De steekproef toont ten opzichte van de verdeling over mannen en vrouwen in heel Zoetermeer een (toevallige) afwijking van ca. 0,5 procentpunt (dat wil zeggen: iets meer mannen, iets minder vrouwen). In de respons is het percentage vrouwen 3,5 procentpunten hoger dan in de steekproef. Het verschil van de respons-percentages met de percentages in de populatie bedraagt + 3,0 procentpunt voor vrouwen en - 3,0 procentpunt voor mannen.

Verder laat de respons een oververtegenwoordiging zien voor de leeftijdsklasse 40 t/m 64 jaar, en een ondervertegenwoordiging van de klasse 18 t/m 39 jaar. De verschillen zijn vergelijkbaar met die in de omnibusenquête van voorgaande jaren.

tabel I-1 *Zoetermeerse bevolking (18+), steekproef en respons, naar seks*

seks		bevolking 18+ op 01-01-2012	steekproef	bruikbare respons	
				ruimtelijke kwaliteit.	parken c.a.
man	aantal	46477	976	539	538
	procent	48,3	48,8	45,3	45,3
vrouw	aantal	49722	1024	652	650
	procent	51,7	51,2	54,7	54,7
subtotaal (100%)		96199	2000	1191	1188
seks onbekend		-	-	35	35
totaal		96199	2000	1226	1223

tabel I-2 *Zoetermeerse bevolking (18+), steekproef en respons, naar leeftijd in klassen*

leeftijd		bevolking 18+ op 01-01-2012	steekproef	bruikbare respons	
				ruimtelijke kwaliteit.	parken c.a.
18 t/m 39 jaar	aantal	33356	663	287	286
	procent	34,7	33,2	24,4	24,4
40 t/m 64 jaar	aantal	45921	956	663	663
	procent	47,4	47,8	56,5	56,6
65+	aantal	16922	381	224	222
	procent	17,6	19,1	19,1	19,0
subtotaal (100%)		96199	2000	1174	1171
leeftijd onbekend		-	-	52	52
totaal		96199	2000	1226	1223

BIJLAGE II betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

Betrouwbaarheidsintervallen

De in dit verslag opgenomen uitkomsten hebben betrekking op de totale respons of op bepaalde categorieën daarbinnen. Over de 'werkelijkheid', dat wil zeggen de situatie in de totale populatie van Zoetermeerders van 18 jaar of ouder, kunnen alleen uitspraken worden gedaan in de vorm van schattingen.

Dit kan in de vorm van puntschattingen en intervalschattingen. Bij een puntschatting, dat wil zeggen een schatting in de vorm van één getal, ligt het voor de hand als benadering van de werkelijkheid de uitkomst uit de enquête te nemen. Wanneer in de respons bijvoorbeeld 40% een bepaald gedrag vertoont, wordt dan aangenomen dat dit ook in de populatie 40% zal zijn. Een dergelijke puntschatting van een percentage zal bijna altijd in meer of mindere mate van de werkelijkheid afwijken.

De kans op een verkeerde schatting kan aanzienlijk worden teruggebracht door de werkelijkheid te schatten in de vorm van intervallen (intervalschattingen). Het is daarbij, met behulp van statistische formules, mogelijk de grootte van een interval zodanig rond de enquête-uitkomst (bijvoorbeeld rond een percentage) te kiezen dat met een bepaalde mate van zekerheid (percentage betrouwbaarheid) kan worden aangenomen dat het werkelijke percentage zich binnen dat interval bevindt.

In de tabel II-1 is voor verschillende aantallen respondenten en voor verschillende percentages weergegeven wat de nauwkeurigheidsmarges zijn. Het gaat daarbij om de marges bij 95% betrouwbaarheid. Dit betekent dat als de steekproeftrekking en het onderzoek vele malen zou worden herhaald, het berekende nauwkeurighedsinterval in minstens 95 van de 100 gevallen de werkelijke waarde zou bevatten.

Voorbeelden

Allereerst enkele voorbeelden ter verduidelijking van de tabel:

- Stel dat van alle 1223, resp. 1226 respondenten bij het onderdeel ruimtelijke kwaliteit 30% opvatting A aanhangt. In werkelijkheid (dus in de totale populatie Zoetermeerders van 18 jaar en ouder) zal dit percentage dan met 95% zekerheid liggen tussen 27,4% en 32,6%.
- Stel dat van alle respondenten er 50 gedrag X vertonen. Als van deze 50 personen 60% vrouw is dan kan met 95% zekerheid gesteld worden dat van alle Zoetermeerse 18-plussers die gedrag X vertonen tussen de 46,4% en 73,6% vrouw is.

tabel II-1 Procentpunten waarmee de werkelijke percentages, uit de populatie, maximaal kunnen afwijken van die in de respons (betrouwbaarheidsinterval van 95%).

aantal respondenten	percentages in de respons				
	10% of 90%	20% of 80%	30% of 70%	40% of 60%	50%
50	8.3	11.1	12.7	13.6	13.9
100	5.9	7.8	9.0	9.6	9.8
200	4.2	5.5	6.4	6.8	6.9
300	3.4	4.5	5.2	5.5	5.7
400	2.9	3.9	4.5	4.8	4.9
500	2.6	3.5	4.0	4.3	4.4
600	2.4	3.2	3.7	3.9	4.0
700	2.2	3.0	3.4	3.6	3.7
800	2.1	2.8	3.2	3.4	3.5
900	2.0	2.6	3.0	3.2	3.3
1.000	1.9	2.5	2.8	3.0	3.1
1.100	1.8	2.4	2.7	2.9	3.0
1.200	1.7	2.3	2.6	2.8	2.8
1.223	1.7	2.2	2.6	2.7	2.8
1.226	1.7	2.2	2.6	2.7	2.8

BIJLAGE III vragenlijsten

RUIMTE EN GROEN

RUIMTELIJKE KWALITEIT

60. De ruimtelijke kwaliteit van een stad is hoger wanneer de woon- en leefomgeving:
- gebruikt kan worden op een manier die bewoners en bezoekers wensen;
 - goed ontsloten is voor de gebruikers;
 - herkenbaar is, karakter heeft;
 - passend is (groot genoeg voor het aantal gebruikers, maar niet té groot);
 - op een duurzame wijze is ingericht.

Vanuit deze uitgangspunten leggen wij u enige vragen en stellingen voor. We maken daarbij onderscheid tussen de 'groene' openbare ruimte (water en groen) en de 'rode' openbare ruimte (ontmoetingsplekken zoals pleinen, wegen, winkelcentra), zowel in uw woonbuurt als op stedelijk niveau.

Hoe belangrijk zijn voor uzelf de volgende onderdelen van de openbare ruimte?

	1 zeer belangrijk	2 belangrijk	3 onbelangrijk	4 zeer onbelangrijk
- de groene omgeving op loopafstand van huis	☐	☐	☐	☐
- de groene omgeving in of bij Zoetermeer	☐	☐	☐	☐
- de rode openbare ruimte op loopafstand van huis (de straat, een pleintje, het winkelcentrum)	☐	☐	☐	☐
- de centrale (rode) plekken in de stad (het stadscentrum, de markt, de uitgaanscentra)	☐	☐	☐	☐

61. **Bent u het eens of oneens met de volgende stellingen over het groen (en het water) op loopafstand van uw huis?**

	1 mee eens	2 niet eens, niet oneens	3 mee oneens	4 weet niet
- het groen in mijn buurt is geschikt voor het gebruik dat ik ervan wil maken (bijv. wandelen, vissen, mijn kinderen laten ravotten)	☐	☐	☐	☐
- ik kan het groen in mijn buurt veilig bereiken	☐	☐	☐	☐
- het groen in mijn buurt heeft karakter	☐	☐	☐	☐
- er is voldoende groen in mijn buurt	☐	☐	☐	☐
- ik verwacht dat de bruikbaarheid van het groen in mijn buurt achteruit zal gaan	☐	☐	☐	☐

62. **Bent u het eens of oneens met de volgende stellingen over het groen (en het water) in of bij Zoetermeer?**

	1 mee eens	2 niet eens, niet oneens	3 mee oneens	4 weet niet
- het Zoetermeerse groen is geschikt voor het gebruik dat ik ervan wil maken	☐	☐	☐	☐
- ik kan het Zoetermeerse groen goed bereiken	☐	☐	☐	☐
- het Zoetermeerse groen heeft karakter	☐	☐	☐	☐
- Zoetermeer heeft voldoende groen	☐	☐	☐	☐
- ik verwacht dat de bruikbaarheid van het Zoetermeerse groen achteruit zal gaan	☐	☐	☐	☐

63. Bent u het eens of oneens met de volgende stellingen over de 'rode' openbare ruimte op loopafstand van uw huis (de straat, een pleintje, het winkelcentrum)?

	1 mee eens	2 niet eens, niet oneens	3 mee oneens	4 weet niet
- de rode openbare ruimte in mijn woonbuurt is geschikt voor het gebruik dat ik ervan wil maken (zoals boodschappen doen, fietsen, een praatje maken)	☐	☐	☐	☐
- de rode voorzieningen in mijn woonbuurt zijn veilig te bereiken	☐	☐	☐	☐
- de rode openbare ruimte in mijn woonbuurt heeft karakter	☐	☐	☐	☐
- er is voldoende rode openbare ruimte in mijn woonbuurt	☐	☐	☐	☐
- ik verwacht dat de bruikbaarheid van de rode openbare ruimte in mijn woonbuurt achteruit zal gaan	☐	☐	☐	☐

64. Bent u het eens of oneens met de volgende stellingen over de 'rode' openbare ruimte op stedelijk niveau (zoals delen van het stadscentrum, de markt, uitgaanscentra)?

	1 mee eens	2 niet eens, niet oneens	3 mee oneens	4 weet niet
- de rode openbare ruimte in Zoetermeer is geschikt voor het gebruik dat ik ervan wil maken	☐	☐	☐	☐
- de rode voorzieningen in Zoetermeer zijn goed te bereiken	☐	☐	☐	☐
- de rode openbare ruimte in Zoetermeer heeft karakter	☐	☐	☐	☐
- er is voldoende rode openbare ruimte in Zoetermeer	☐	☐	☐	☐
- ik verwacht dat de bruikbaarheid van de rode openbare ruimte in Zoetermeer achteruit zal gaan	☐	☐	☐	☐

PARKEN, GROEN- EN RECREATIEGEBIEDEN

65. Wie naar een park, natuur- of groengebied wil gaan heeft daar één of meer redenen voor.

Kunt u aangeven welke van de onderstaande redenen het meeste overeenkomen met uw eigen redenen?

LET OP: u kunt maximaal vijf antwoorden aankruisen.

☐ geen reden: daar wil ik eigenlijk niet heen → ga naar vraag 70

- ☐ iets ondernemen met mijn partner, mijn gezin of andere familieleden
☐ iets ondernemen met vrienden of kennissen
☐ andere mensen ontmoeten
☐ even weg zijn uit de alledaagse omgeving
☐ de stilte opzoeken
☐ mij één voelen met de omgeving en de elementen
☐ iets opsteken van geluiden, van geuren, van wat er te zien is
☐ genieten van de omgeving
☐ uitdagingen zoeken binnen of buiten de paden
☐ een (sportieve) prestatie leveren
☐ genieten van de beloning na de inspanning (lui op de bank, pilsje, ijsje)
☐ een plek zoeken om te zonnen, te picknicken, te vissen e.d.
☐ wat ik zelf wil is niet doorslaggevend (met anderen mee; hond uitlaten; park ligt in mijn route)
☐ anders, namelijk:

66. Wat wenst u aan te treffen in het gebied waar u het liefste heen zou willen?

LET OP: u kunt maximaal vijf antwoorden aankruisen.

- ☐ ruige natuur
- ☐ zo min mogelijk oriëntatiepunten; ik wil kunnen dwalen
- ☐ het landschap van vroeger
- ☐ bijzondere planten en dieren
- ☐ water
- ☐ heuvels, hellingen
- ☐ vergezichten
- ☐ afwisseling, slingerende paden, doorkijkjes
- ☐ voorzieningen zoals bankjes en prullenbakken
- ☐ een speelweide
- ☐ speeltoestellen
- ☐ sportvoorzieningen
- ☐ voldoende oriëntatiepunten
- ☐ begaanbare paden
- ☐ gemarkeerde wandel- of fietsroutes
- ☐ horeca
- ☐ anders, namelijk:

67. Zijn er zaken die u mist in de Zoetermeerse parken en natuur- of groengebieden?

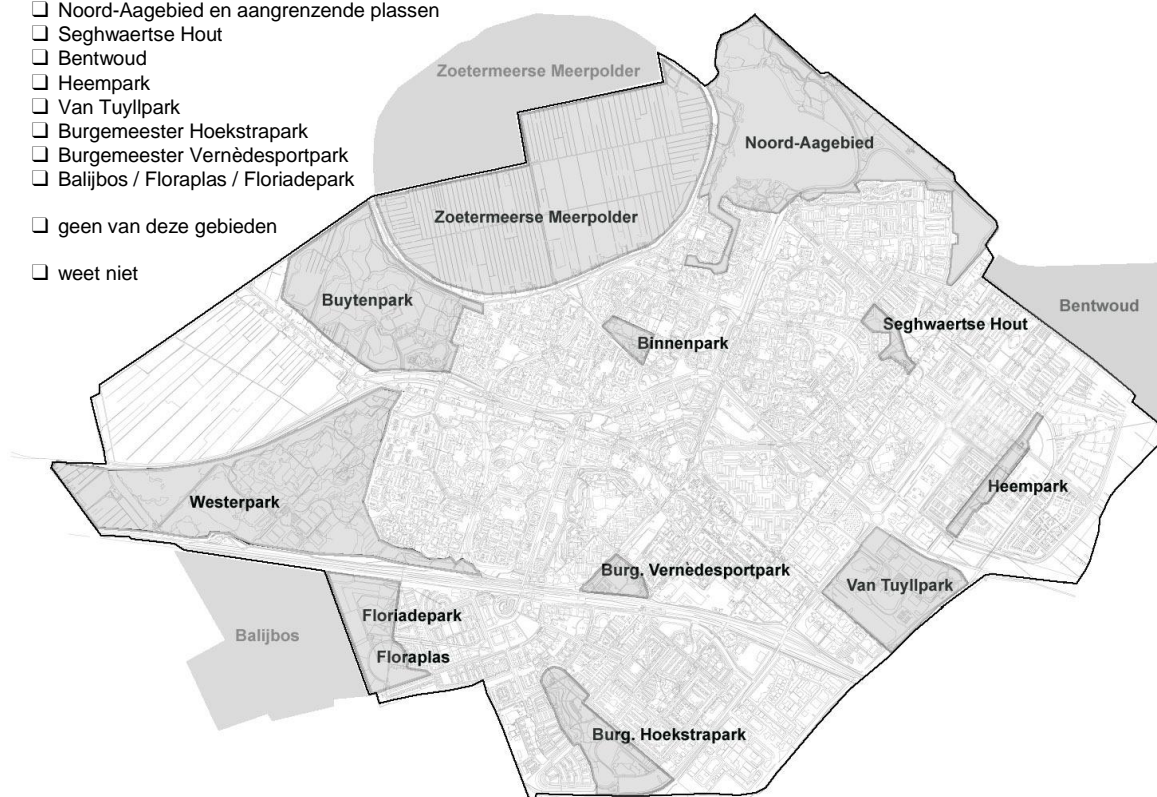
.....

68. Welke van de volgende parken en groengebieden in of bij Zoetermeer voldoen het meest aan uw wensen?

De gebieden staan aangegeven op het onderstaande kaartje.

LET OP: u kunt maximaal drie antwoorden aankruisen.

- ☐ Westerpark
- ☐ Buytenpark
- ☐ Zoetermeerse Meerpolder
- ☐ Binnenpark
- ☐ Noord-Agebied en aangrenzende plassen
- ☐ Seghwaertse Hout
- ☐ Bentwoud
- ☐ Heempark
- ☐ Van Tuyllpark
- ☐ Burgemeester Hoekstrapark
- ☐ Burgemeester Vernèdesportpark
- ☐ Balijbos / Floriadeplas / Floriadepark
- ☐ geen van deze gebieden
- ☐ weet niet

69. Wat doet u bij een bezoek aan één van de Zoetermeerse parken het meest?

LET OP: u kunt maximaal drie antwoorden aankruisen.

- ☐ wandelen
- ☐ joggen
- ☐ fietsen
- ☐ paardrijden
- ☐ skeelers / skaten
- ☐ hond uitlaten
- ☐ zitten / zonnen
- ☐ vissen
- ☐ ik kijk er naar planten en dieren in hun leefomgeving
- ☐ anders, namelijk:
- ☐ weet niet

PERSOONLIJKE GEGEVENS

126. Bent u een man of een vrouw?

- ☐ 1. man
- ☐ 2. vrouw

127. Wat is uw leeftijd?

..... jaar

128. Wat is uw hoogste voltooide opleiding?

- ☐ 1. geen
- ☐ 2. lager algemeen onderwijs (lagere school, basisschool)
- ☐ 3. middelbaar algemeen onderwijs (bijv. MULO, MAVO, VGLO)
- ☐ 4. hoger algemeen onderwijs (bijv. HBS, VWO, MMS, HAVO)
- ☐ 5. lager beroepsonderwijs (bijv. LEAO, LTS, LHNO, LAS)
- ☐ 6. middelbaar beroepsonderwijs (bijv. MEAO, MTS, MHNO)
- ☐ 7. hoger beroepsonderwijs (bijv. HEAO, HTS, MO-A)
- ☐ 8. wetenschappelijk onderwijs
- ☐ 9. anders, namelijk:
- ☐ 10. weet niet

129. Verricht u momenteel betaald werk?

(Ook als het maar voor enkele uren per week is of voor een korte periode)

- ☐ 1. ja
- ☐ 2. nee → ga naar vraag 131

130. Hoeveel uur per week verricht u gewoonlijk betaald werk?

..... uur per week

131. Welke van onderstaande situaties is op u het meest van toepassing?

LET OP: het 'meest', dus slechts één hokje aankruisen.

- ☐ 1. werkzaam in loondienst, eigen bedrijf of praktijk
- ☐ 2. werkzoekende zonder werk
- ☐ 3. student of scholier
- ☐ 4. werkzaam in eigen huishouding
- ☐ 5. gepensioneerd, AOW'er, VUT'er, rentenier
- ☐ 6. arbeidsongeschikt of invalide
- ☐ 7. verricht vrijwilligerswerk
- ☐ 8. iets anders, namelijk:

132. Waaruit bestaat het huishouden waartoe u behoort?

- ☐ 1. alleenstaande → ga naar vraag 136
- ☐ 2. twee partners, zonder kind(eren) → ga naar vraag 135
- ☐ 3. twee partners, met kind(eren)
- ☐ 4. één-oudergezin (=één volwassene met kind(eren))
- ☐ 5. anders, namelijk:

133. Wat is uw plaats in het huishouden?

- ☐ 1. één van de twee partners
- ☐ 2. hoofd van het één-oudergezin
- ☐ 3. kind
- ☐ 4. anders, namelijk:

134. Uit hoeveel personen bestaat uw huishouden?

..... personen

135. Hoeveel personen van uw huishouden hebben een inkomen?

..... personen

136. In welke klasse valt momenteel het totale netto-inkomen per maand van het hoofd van uw huishouden plus dat van de (eventuele) partner van dat hoofd?

LET OP: - vakantiegeld en onregelmatige toelagen niet meerekenen.
- het gaat om niet meer dan een ruwe schatting!

- ☐ 1. minder dan € 501,-
- ☐ 2. € 501,- t/m € 1.000,-
- ☐ 3. € 1.001,- t/m € 1.500,-
- ☐ 4. € 1.501,- t/m € 2.000,-
- ☐ 5. € 2.001,- t/m € 2.500,-
- ☐ 6. € 2.501,- t/m € 3.000,-
- ☐ 7. € 3.001,- t/m € 3.500,-
- ☐ 8. € 3.501,- t/m € 4.000,-
- ☐ 9. € 4.001,- of meer
- ☐ 10. weet niet

137. Tot welke bevolkingsgroep rekent u zichzelf vooral?

LET OP: 'vooral', dus slechts één hokje aankruisen.

- ☐ 1. Nederlandse
- ☐ 2. Surinaamse
- ☐ 3. Antilliaanse/Arubaanse
- ☐ 4. Indonesische/Nederlands Indische
- ☐ 5. andere

BIJLAGE IV rechte tellingen ruimtelijke kwaliteit

BELANGVRAGEN

tabel IV-1 *belang van de groene omgeving op loopafstand van huis*

	aantal	procent
zeer belangrijk	610	49,8
belangrijk	571	46,6
onbelangrijk	33	2,7
zeer onbelangrijk	1	,1
niet ingevuld	11	,9
totaal	1226	100,0

tabel IV-2 *belang van de groene omgeving in of bij Zoetermeer*

	aantal	procent
zeer belangrijk	592	48,3
belangrijk	588	48,0
onbelangrijk	21	1,7
zeer onbelangrijk	1	,1
niet ingevuld	24	2,0
totaal	1226	100,0

tabel IV-3 *belang van de rode openbare ruimte op loopafstand van huis*

	aantal	procent
zeer belangrijk	384	31,3
belangrijk	738	60,2
onbelangrijk	78	6,4
zeer onbelangrijk	2	,2
niet ingevuld	24	2,0
totaal	1226	100,0

tabel IV-4 *belang van de centrale (rode) plekken in de stad*

	aantal	procent
zeer belangrijk	295	24,1
belangrijk	788	64,3
onbelangrijk	114	9,3
zeer onbelangrijk	4	,3
niet ingevuld	25	2,0
totaal	1226	100,0

REALISATIE: REACTIES OP STELLINGEN OVER GROEN IN DE BUURT

tabel IV-5 *Het groen in mijn buurt is geschikt voor het gebruik dat ik ervan wil maken.*

	aantal	procent
mee eens	869	70,9
niet eens, niet oneens	149	12,2
mee oneens	122	10,0
weet niet	61	5,0
niet ingevuld	25	2,0
totaal	1226	100,0

tabel IV-6 *Ik kan het groen in mijn buurt veilig bereiken.*

	aantal	procent
mee eens	986	80,4
niet eens, niet oneens	120	9,8
mee oneens	43	3,5
weet niet	46	3,8
niet ingevuld	31	2,5
totaal	1226	100,0

tabel IV-7 *Het groen in mijn buurt heeft karakter.*

	aantal	procent
mee eens	636	51,9
niet eens, niet oneens	301	24,6
mee oneens	174	14,2
weet niet	82	6,7
niet ingevuld	33	2,7
totaal	1226	100,0

tabel IV-8 *Er is voldoende groen in mijn buurt.*

	aantal	procent
mee eens	833	67,9
niet eens, niet oneens	201	16,4
mee oneens	131	10,7
weet niet	32	2,6
niet ingevuld	29	2,4
totaal	1226	100,0

tabel IV-9 *Ik verwacht dat de bruikbaarheid van het groen in mijn buurt achteruit zal gaan.*

	aantal	procent
mee eens	308	25,1
niet eens, niet oneens	365	29,8
mee oneens	295	24,1
weet niet	223	18,2
niet ingevuld	35	2,9
totaal	1226	100,0

tabel IV-10 *Het Zoetermeerse groen is geschikt voor het gebruik dat ik ervan wil maken.*

	aantal	procent
mee eens	867	70,7
niet eens, niet oneens	186	15,2
mee oneens	63	5,1
weet niet	81	6,6
niet ingevuld	29	2,4
totaal	1226	100,0

tabel IV-11 *Ik kan het Zoetermeerse groen goed bereiken.*

	aantal	procent
mee eens	988	80,6
niet eens, niet oneens	133	10,8
mee oneens	34	2,8
weet niet	47	3,8
niet ingevuld	24	2,0
totaal	1226	100,0

tabel IV-12 *Het Zoetermeerse groen heeft karakter.*

	aantal	procent
mee eens	649	52,9
niet eens, niet oneens	362	29,5
mee oneens	86	7,0
weet niet	99	8,1
niet ingevuld	30	2,4
totaal	1226	100,0

tabel IV-13 *Zoetermeer heeft voldoende groen.*

	aantal	procent
mee eens	729	59,5
niet eens, niet oneens	279	22,8
mee oneens	126	10,3
weet niet	62	5,1
niet ingevuld	30	2,4
totaal	1226	100,0

tabel IV-14 *Ik verwacht dat de bruikbaarheid van het Zoetermeerse groen achteruit zal gaan.*

	aantal	procent
mee eens	282	23,0
niet eens, niet oneens	403	32,9
mee oneens	249	20,3
weet niet	264	21,5
niet ingevuld	28	2,3
totaal	1226	100,0

tabel IV-15 De rode openbare ruimte in mijn woonbuurt is geschikt voor het gebruik dat ik ervan wil maken.

	aantal	procent
mee eens	993	81,0
niet eens, niet oneens	123	10,0
mee oneens	32	2,6
weet niet	54	4,4
niet ingevuld	24	2,0
totaal	1226	100,0

tabel IV-16 De rode voorzieningen in mijn buurt zijn veilig te bereiken.

	aantal	procent
mee eens	949	77,4
niet eens, niet oneens	146	11,9
mee oneens	40	3,3
weet niet	49	4,0
niet ingevuld	42	3,4
totaal	1226	100,0

tabel IV-17 De rode openbare ruimte in mijn buurt heeft karakter.

	aantal	procent
mee eens	404	33,0
niet eens, niet oneens	457	37,3
mee oneens	209	17,0
weet niet	116	9,5
niet ingevuld	40	3,3
totaal	1226	100,0

tabel IV-18 Er is voldoende rode openbare ruimte in mijn woonbuurt

	aantal	procent
mee eens	732	59,7
niet eens, niet oneens	281	22,9
mee oneens	101	8,2
weet niet	72	5,9
niet ingevuld	40	3,3
totaal	1226	100,0

tabel IV-19 Ik verwacht dat de bruikbaarheid van de rode openbare ruimte in mijn woonbuurt achteruit zal gaan.

	aantal	procent
mee eens	221	18,0
niet eens, niet oneens	396	32,3
mee oneens	321	26,2
weet niet	252	20,6
niet ingevuld	36	2,9
totaal	1226	100,0

tabel IV-20 *De rode openbare ruimte in Zoetermeer is geschikt voor het gebruik dat ik ervan wil maken.*

	aantal	procent
mee eens	869	70,9
niet eens, niet oneens	193	15,7
mee oneens	45	3,7
weet niet	72	5,9
niet ingevuld	47	3,8
totaal	1226	100,0

tabel IV-21 *De rode voorzieningen in Zoetermeer zijn goed te bereiken*

	aantal	procent
mee eens	945	77,1
niet eens, niet oneens	147	12,0
mee oneens	31	2,5
weet niet	56	4,6
niet ingevuld	47	3,8
totaal	1226	100,0

tabel IV-22 *De rode openbare ruimte in Zoetermeer heeft karakter.*

	aantal	procent
mee eens	414	33,8
niet eens, niet oneens	451	36,8
mee oneens	200	16,3
weet niet	105	8,6
niet ingevuld	56	4,6
totaal	1226	100,0

tabel IV-23 *Er is voldoende rode openbare ruimte in Zoetermeer.*

	aantal	procent
mee eens	685	55,9
niet eens, niet oneens	274	22,3
mee oneens	108	8,8
weet niet	105	8,6
niet ingevuld	54	4,4
totaal	1226	100,0

tabel IV-24 *Ik verwacht dat de bruikbaarheid van de rode openbare ruimte in Zoetermeer achteruit zal gaan.*

	aantal	procent
mee eens	211	17,2
niet eens, niet oneens	435	35,5
mee oneens	244	19,9
weet niet	282	23,0
niet ingevuld	54	4,4
totaal	1226	100,0

BIJLAGE V rechte tellingen parken, groen, recreatiegebieden

tabel V-1 *redenen voor parkbezoek (vraag 65, maximaal vijf antwoorden per persoon mogelijk)*

	aantal	procent
iets ondernemen met partner, gezin, familie	548	44,8
iets ondernemen met vrienden of kennissen	164	13,4
andere mensen ontmoeten	56	4,6
even weg zijn uit de alledaagse omgeving	469	38,3
de stilte opzoeken	352	28,8
zich één voelen met omgeving en de elementen	155	12,7
iets opsteken van geluiden, van geuren, van wat er te zien is	209	17,1
genieten van de omgeving	683	55,8
uitdagingen zoeken binnen of buiten de paden	40	3,3
een (sportieve) prestatie leveren	275	22,5
genieten van de beloning na de inspanning	92	7,5
een plek zoeken om te zonnen, te picknicken, te vissen e.d.	247	20,2
eigen wil niet doorslaggevend	121	9,9
andere reden *	61	5,0
geen reden: wil daar eigenlijk niet heen	149	12,2
meer dan vijf antwoorden gegeven	41	3,4
niet geantwoord	19	1,6
totaal respondenten	1223	100,0

** andere reden*

- Ben slecht ter been.
- Bewegen.
- Door leeftijdsbeperking niet in staat ervan te profiteren.
- Er doorheen fietsen.
- Fietsen (**3 keer genoemd**)
- Frisse lucht. (**2 keer genoemd**)
- Geen mening.
- Geocaching.
- Goed voor ontwikkeling kinderen.
- Groen is gezond en geeft goede lucht.
- Hond uitlaten en dat is voor mij wel doorslaggevend.
- Hond uitlaten en wandelen.
- Hond(en) uitlaten (**14 keer genoemd**)
- Ik ga altijd vissen - Den Haag.
- Ik kan deze vraag niet beantwoorden als ik niet weet over welke gebieden het gaat. Vraag 68 moet vóór 65 komen.
- Ik maak er soms tekeningen en heb er een tekenworkshop gegeven.
- Ik wil zelf de hond af en toe lekker laten rennen, dus niet.
- Ik woon alleen daardoor ga ik nergens heen.
- Kan niet.
- Kinderen laten spelen.
- Loopbeperking (rollator).
- Met de kleinkinderen wandelen.
- Niet gebruiken.
- Om te sporten (voetballen).
- Onthaasten.
- Ontspannen, luiëren.
- Ontspannen / tot rust komen.
- Ooit te gaan fietsen.
- Ook ruimen mijn man en ik met grote regelmaat 't Hoekstrapark schoon(o.a. blikjes, flesjes / patatbakjes noem maar op, gelijk een wandeling + hopelijk een goede daad gedaan, al jaren.
- Tot rust komen.
- Veilig met hond kunnen spelen.
- Vissen.

- Voor gezondheid(hart+rugklachten)iedere dag wandelen.
- Wandelen en fietsen (**2 keer genoemd**)
- Wandelen met de hond(en) (**4 keer genoemd**)
- Wandelen met dieren.
- Wij kunnen daar niet meer komen.
- Woont aan park.
- Zou wel willen varen met een sloepje op het noord Aa.
- Zweefvliegen, maar kan helaas niet meer: vereniging met 200 leden wordt aan de kant gezet. Buytenpark! Er was een leuk grasveld.

tabel V-2 *kenmerken die respondenten wensen aan te treffen in het gebied waar zij het liefste heen zouden willen (vraag 66, maximaal vijf antwoorden per persoon mogelijk)*

	aantal	procent
ruige natuur	277	25,8
zo min mogelijk oriëntatiepunten; wil kunnen dwalen	85	7,9
het landschap van vroeger	148	13,8
bijzondere planten en dieren	255	23,7
water	471	43,9
heuvels, hellingen	230	21,4
vergezichten	210	19,6
afwisseling, slingerende paden, doorkijkjes	498	46,4
voorzieningen zoals bankjes en prullenbakken	396	36,9
een speelweide	147	13,7
speeltoestellen	137	12,8
sportvoorzieningen	99	9,2
voldoende oriëntatiepunten	68	6,3
begaanbare paden	354	33,0
gemarkeerde wandel- of fietsroutes	302	28,1
horeca	221	20,6
andere kenmerken	40	3,7
meer dan vijf antwoorden gegeven	88	8,2
niet geantwoord	16	1,5
totaal respondenten die naar parken / groen (willen) gaan	1074	100,0

** andere kenmerken*

- Alleen ga ik niet.
- Alles wat hier staat.
- Bankjes in de parken.
- Ben niet mobiel.
- Boerderij.
- Bomen, die dan wel af en toe gesnoeid moeten en niet na een periode van 20/30 jaar gekapt.
- Bos (**2 keer genoemd**)
- Een duikpost.
- Een omheind ruim losloopgebied voor honden (hondenbos).
- Fietspaden.
- Geen afval.
- Geen idee.
- Geen stedelijke omgeving / sfeer.
- Geen zwerfvuil, geen loslopende honden, vooral medebewoners die zich aan de regels houden.
- Grasveld terug voor RC. Zweefvliegen.
- Hondenuitlaatplaatsen (**2 keer genoemd**)
- Hondenuitlaatplekken met omheining.
- In het park bij mij in de buurt zou een voetbal veldje aangelegd kunnen worden (ruimte genoeg).
- Leer- en ontdek mogelijkheden: kinderboerderij, natuurtuin.
- Meer plek dat de honden los mogen lopen!
- Mensen.
- Minder hondenpoep!!
- Moet authentiek zijn.

- N.b. voor vraag 65 en 66; ben slecht ter been.
- Omgeving zonder zwerfvuil.
- Plekken waar honden los kunnen lopen.
- Prima directe omgeving van onze leeftijd (bijna 80 jaar).
- Prima zo.
- Rolstoeltoegankelijk.
- Ruiterspaden / - routes (**4 keer genoemd**)
- Stilte / rust (**3 keer genoemd**)
- Veiligheid en honden niet los of op afgebakend terrein.
- Zie vraag 65: *respondent heeft loopbeperking (rollator)*.

tabel V-3 *parken en groengebieden in of bij Zoetermeer die het meest aan de wensen van respondenten voldoen (vraag 68, maximaal drie antwoorden per persoon mogelijk)*

	aantal	procent
Westerpark	571	53,2
Buytenpark	202	18,8
Zoetermeerse Meerpolder	148	13,8
Binnenpark	35	3,3
Noord-Aangebied en aangrenzende plassen	643	59,9
Seghwaertse Hout	15	1,4
Bentwoud	34	3,2
Heempark	28	2,6
Van Tuyllpark	64	6,0
Burgemeester Hoekstrapark	39	3,6
Burgemeester Vernèdesportpark	11	1,0
Balijbos / Floraplas / Floriadepark	387	36,0
geen van deze gebieden	8	,7
weet niet	58	5,4
meer dan drie antwoorden gegeven	67	6,2
niet geantwoord	10	,9
totaal respondenten die naar parken / groen (willen) gaan	1074	100,0

tabel V-4 *wat doen respondenten bij een bezoek aan één van de Zoetermeerse parken het meest? (vraag 69, maximaal drie antwoorden per persoon mogelijk)*

	aantal	procent
wandelen	827	77,0
joggen	111	10,3
fietsen	502	46,7
paardrijden	14	1,3
skeeleren / skaten	44	4,1
hond uitlaten	168	15,6
zitten / zonnen	204	19,0
vissen	52	4,8
kijken naar planten en dieren in hun leefomgeving	197	18,3
andere activiteit *	71	6,6
weet niet	12	1,1
meer dan drie antwoorden gegeven	18	1,7
niet geantwoord	19	1,8
totaal respondenten die naar parken / groen (willen) gaan	1074	100,0

* andere activiteit

- Als er geen hondenpoep op de velden in het Westerpark zou liggen bij de (dus nutteloze) voetbaldoelen, zal ik er bij goed weer altijd te vinden zijn. Jammer!
- Bijkletsen met vriendinnen.
- Buiten zijn met de kinderen.

- De kinderen in de natuur laten spelen.
- Drankje nemen.
- Geen tijd.
- Genieten van de natuur en mooi weer.
- Genieten van omgeving (**2 keer genoemd**)
- Genieten van uitzichten.
- Genieten.
- Geocaching.
- Golfen (**2 keer genoemd**)
- Horeca terrasje pikken Westerpark.
- Ik ga niet alleen.
- Kastanjes ed. zoeken met onze dochter.
- Kijken en spelen met mijn kinderen.
- Kind(eren) laten spelen (**11 keer genoemd**)
- Lezen.
- Lopen naar station Mandelabrug.
- Mijn kind laten spelen, naar kinderboerderij.
- Met de scooter (snor), betere bereikbaarheid.
- Met dochter wandelen/spelen.
- Met mijn gezin heerlijk genieten en alle bovenstaande punten doen.
- Naar voetbal.
- Niets.
- Nordic walkin.
- Ontspannen, rust opzoeken.
- Picknicken (**5 keer genoemd**)
- Picknicken, voetballen.
- R.C. Zweefvliegen.
- Ravotten met de kinderen (**4 keer genoemd**)
- Scooteren.
- Sporten (**2 keer genoemd**)
- Steppen/sprinttraining.
- Teken.
- Tennis
- Terras pakken.
- Varen (**2 keer genoemd**).
- Voetballen.
- Vogelen.
- Voor de kinderen: scouting.
- Vrienden ontmoeten.
- Wandelen + bijkletsen.
- Wandelen met partner in zijn elektrische rolstoel.
- Westerpark speeltuin.
- Wijntje drinken.
- Windsurfen.
- Zie vraag 65: *respondent heeft loopbeperking (rollator)*.
- Zwemmen
- Zwemmen in Noord-Aa.

BIJLAGE VI beantwoording open vraag

zaken die respondenten missen in de Zoetermeerse parken en natuur- of groengebieden

- 't Landschap van vroeger.
- "te netjes"/parkachtig.
- Activiteiten waaraan je kan meedoen.
- Adoptie door scholen en daardoor meer handhaven zwerfvuil.
- Afscheidingen bij water naast speelweide (Vijverhoek).
- Afvalbakken en bankjes te kort.
- Afvalbakken.
- Apart wandelpad bij Noord AA. In weekend hebben fietsers en wandelaars daar last van elkaar.
- Authenticiteit.
- B.B.Q. gelegenheid, klimgelegenheid.
- Bankjes veel ouderen willen tijdens een wandeling o.i.d. even kunnen rusten.
- Bankjes, prullenbakken (**2 keer genoemd**).
- Bankjes (**3 keer genoemd**)
- Bankjes, picknickplaatsen.
- Bbq- / open vuurplekken
- Begaanbare paden die ook worden onderhouden en niet overwoekerd worden.
- Bentwoud: bomen!
- Beveiliging.
- Bij speelgebieden ontbreken soms hekken om het water af te schermen voor kleine kinderen (voorbeeld: speeltuin Patmos, Sint Maarten direct bij het water).
- Bijzondere grote bomen.
- Bomen, veel te weinig nu, vroeger niet.
- Bord met aanwijzingen over bijzonderheden in betreffende gebied (bomen, planten dieren, e.d.).
- Bos(sen) (**4 keer genoemd**).
- Buitenzwembad zoals Keerpunt mag niet verdwijnen.
- Burgers met plastic zakjes om hun hondenpoep te ruimen.
- Dat het Bentwoud nu eens wordt gerealiseerd.
- De groengebieden om de woningen/in ieder geval rond de Hoekenkade is slecht onderhouden.
- De veiligheid 's avonds.
- Dicht struikgewas voor vogels. Mooie paden met bloeiende struiken Arianepark ontbreekt.
- Dieren (**2 keer genoemd**).
- Diversiteit van planten en dieren.
- Duidelijke regels honden uitlaten/toezicht.
- Dwalen zonder te veel manifeste bouwwerken.
- Echt "oude natuur" met oude bomen.
- Echt bos, Balijbos is meer park door aangelegde voetpaden.
- Echte natuurgebieden.
- Een blauwalg - vrij Noord-Aa / parkeerruimte bij Noord-Aa.
- Een echt bos (**2 keer genoemd**).
- Een eco verbinding tussen de parken voor de dieren.
- Een groot bos.
- Een groot stuk echte natuur dat niet overal is geasfalteerd.
- Een voetpad richting Zoeterwoude. Moet nu vaak op fietspad lopen op Azieweg.
- Een zwembad!!
- Er is altijd te weinig groen in een grote stad.
- Er staan weinig prullenbakken.
- Evt. een speelweide.
- Fauna.
- Geen idee (**3 keer genoemd**)
- Geen scooters/fietsers in de natuur.
- Geen (**12 keer genoemd**)
- Gelegenheid om iets te drinken.
- Genoeg omheinde uitreplekken voor honden.
- Gescheiden plekken voor speelruimte kinderen.
- Gezelligheid.
- Goed asfalt om te skeeleren.
- Goed onderhouden banken + prullenbak.

- Goed onderhouden speeltuinen/pleinen. Neem Balijbos als voorbeeld hoe 't moet, top, meer van dit.
- Goed viswater / veel algen groen.
- Goede aaneenschakeling tussen gebieden; onderling heldere structuur van verbindingen.
- Goede bewegwijzering voor fietsers naar locaties voor sport ed.
- Goede bewegwijzering.
- Goede fietsstallingen.
- Goede wandel/fietsroutes.
- Grasvelden zonder hondenpoep.
- Gratis water.
- Grootte.
- Grote bomen, het is veel nieuwe aanwas.
- Grotere afvalbakken.
- Hardlooproutes.
- Hellingen.
- Het is allemaal te "aangelegd", asfalt hoort niet in de natuur.
- Het is allemaal te netjes aangelegd.
- Het is een beetje saai. Het mag spannender.
- Het is te klein en daardoor te druk. Mis dus rust.
- Het is wel erg geciviliseerd
- Het kunnen varen op het Noord Aa, gemotoriseerd, gaan nu naar Reeuwijk!
- Het maaien van kanten in het Westerpark. Dat gedeelte wat in het broedseizoen gesloten is. paden "onbegaanbaar".
- Hier en daar mogen van mij wel wat meer bankjes en prullenbakken.
- Hondenbos o.i.d. (ruim omheind losloopgebied voor honden).
- Hondenpoep prullenbakken.
- Hondentoiletten: veel poep overal.
- Hondenuitlaatplaatsen.
- Hondenuitlaatplekken met omheining. Is prettiger voor mensen die liever niet met honden in contact komen.
- Hondenvrijgebied.
- Horeca (zie Delftse Hout).
- Horeca (**4 keer genoemd**)
- Ik ben een echte natuurliefhebber, dus van mij mogen er nog meer parken etc. komen!
- Ik ben erg tevreden.
- Ik kan niet kitesurfen in Zoetermeer.
- Ik mis de zee!!!
- Ik mis dus het consequent bijhouden van het snoeien van bomen. Er is alleen maar, kap.
- Ik mis een groot natuurgebied (misschien het Bentwoud over een aantal jaren).
- Ik mis genoeg banken.
- Ik vind het Vernèdesportpark erg armoedig.
- In het Balijbos mis ik een speeltuin.
- In Oosterheem onder de speeltoestellen ligt zand! Waardeloos! Liever rubberen tegels (zoals Noordhove!).
- Ja of het mogelijk is als je in het Buitenpark bent om dan naar het Balijbos te gaan. Via aanwijzingen fiets en scootmobiel.
- Ja zoiets als een pannebos.
- Ja, een aantal parken zijn moeilijk toegankelijk als je minder valide bent.
- Ja, het groene gras i.p.v. wilde grassen en niet uitziende bloemenweeldes.
- Ja, rust.
- Ja, sanitaire stoppen.
- Ja, zie vraag 66 (antw.: *water, heuvels, afwisseling, voorzieningen, speeltoestellen*).
- Kampeerplekken.
- Kan ik nu niet bedenken.
- Kunstwerken, nog meer wilde dieren, speelse waterovergangen (bruggetjes, pontons, vlotten).
- Leuke meiden.
- Leuke terrasjes.
- Loslopend vee.
- Meer bankjes (**2 keer genoemd**).
- Meer bessen / fruit / noten bomen / struiken.
- Meer bloemenaanplant.
- Meer bos en meer strand en horeca.
- Meer bossen zoals het Balijbos, niet te kunstmatig.

- Meer controle op hondenbezitters met het oog op uitwerpselen en spelende kinderen.
- Meer gelegenheid waar kinderen kunnen spelen.
- Meer openbare sportfaciliteiten bijv. Stormbaan.
- Meer scheiding tussen fiets- en wandelpaden. Aparte mogelijkheden voor honden (irritant tijdens wandelingen).
- Meer speeltoestellen voor kleine kinderen.
- Meer toegankelijke voorzieningen voor kinderen.
- Meer verscheidenheid in landschap.
- Meer vuilnisbakken + hondenpoepzakjes.
- Meer wildernis.
- Mis dan Den Haag; maakt wat moeilijk contact.
- Misschien iets meer bankjes.
- Moet niet.
- Momenteel helaas is het uitzicht in mijn woonomgeving (Spectrumsingel) stukken minder geworden door de spuuglelijke elektriciteitsmast. Onbegrijpelijk! Willen gemeenten en provincies zo de kwaliteit van het Zuid-Hollandse landschap verhogen?
- Mooi ontwerp van parken, mooi Japanse vispanden.
- Mooie natuur maar je kan daar niks behalve genieten van natuur.
- Natuur bos.
- Nee / nvt / niet echt (ca. **180 keer genoemd**)
- Nee, zeer goed.
- Nee, zeer tevreden.
- Nee. We zijn al op leeftijd 79.
- Netheid.
- Niet meer bebouwing (SnowWorld/horeca)!
- Niet specifiek, maar het kan altijd beter.
- Nog niet.
- Omvang - te klein.
- Onderhoud op Rode dijk Zwaardslootseweg/Noord Aa pad wordt onbegaanbaar.
- Onderhoud van de paden vooral de geasfalteerde. Dramatisch met al die boomwortels of onkruid/gras.
- Onderhoud (**2 keer genoemd**)
- Ontdekplekken.
- Openbaar vervoer naar deze gebieden.
- Openbare alcoholnuttigingsplek.
- Openbare toiletten.
- Openlucht zwembad.
- Oplaadpunten voor scootmobiel.
- Oude bomen: alles wordt gekapt als het groot word.
- Ouderwets bos (niets aan te doen).
- Papierbakken.
- Parken waar honden niet toegestaan zijn!
- Parken zijn okay.,maar de natuur -of groengebieden zijn klein, snel uitgefietst dus.
- Picknick - schuilplekken.
- Picknicktafels.
- Plekken waar je geen auto's/ scooters hoort.
- Poepzakjes.
- Prima,ik mis alleen een veilige speelplaats voor mijn kids in mijn straat, moet een gevaarlijke weg over (Ivoorwit).
- Prullenbakken en netjes bijhouden van 't groen.
- Prullenbakken, ruimte om een hond los uit te laten.
- Prullenbakken (**3 keer genoemd**)
- Ps: met klacht van hondenbeet. Voorjaar 2012 is niets gedaan! Ja niet veilig om te lopen nu.
- Ruige natuur met slingerende paadjes.
- Ruige natuur.
- Ruimte en stilte.
- Ruiterpaden (van kwaliteit).
- Ruiterpaden, bij met name het Noord-Aa.
- Rustgevende beekjes.
- Rust.
- Sfeer.
- Slecht bereikbaar, met openbaar vervoer.
- Slecht onderhoud, te hoog gras e.d.

- Snackbar / drankje nuttigen.
- Soms bankjes en prullenbakken (geen volle).
- Soms de stilte, omdat we nu eenmaal een dichtbevolkt land zijn is dit lastig te creëren.
- Soort fitnessplek als bij Keerpunt buiten.
- Speelplaats voor kinderen.
- Speels karakter (m.n. Balijbos, er is wel een speelbos, maar het bos zelf is fantasieloos -> rechte paden, bomen op rijtjes geplant).
- Speeltoestellen (**4 keer genoemd**)
- Speeltuinen in de buurt.
- Speeltuinen zijn er genoeg maar ze zijn vaak oud niet uitdagend.
- Speeltuinen.
- Speelweides, speeltoestellen.
- Sportieve routes (wildrunning).
- Sporttoestellen.
- Sportvoorzieningen
- Te georganiseerd.
- Te kleine vuilnisbakken, na barbecues staat er veel naast!
- Te weinig (goede) horeca.
- Te weinig bankjes en prullenbakken.
- Te weinig horeca zoals pannenkoekenhuis en speeltuinen.
- Te weinig rustpunten zoals banken.
- Te weinig speeltoestellen voor kinderen.
- Te weinig verrassend, te weinig afwisseling, niet ruig genoeg.
- Toezicht.
- Toezichthouders/parkwachters.
- Toiletten en op kleine schaal horeca.
- Toiletten (**4 keer genoemd**)
- Uitgaansmogelijkheden zoals: clubs/bars/disco's.
- Veel zwerfvuil -> meer prullenbakken wenselijk.
- Verlichting!!!
- Verscheidenheid.
- Vervoer er naartoe.
- Viswater.
- Voetbal veldje.
- Voldoende afvalbakken.
- Voldoende bankjes om even uit te rusten.
- Voldoende prullenbakken en ook grotere prullenbakken.
- Voldoende prullenbakken.
- Voldoende prullenbakken. (grote die niet vol zitten als ik de hondenpoep wil weggooien).
- Voldoende ruitpaden (pad in Westerpark al heel lang afgesloten).
- Voldoende verlichting bij begaanbare paden.
- Voldoende verlichting.
- Voldoende zitplekken.
- Volkstuinen.
- Vooral de verbinding tussen diverse parken in en aan Zoetermeer.
- Vooral meer vuilnisbakken.
- Voorzieningen (paden, verlichting, bankjes) [.....]
- Vuilbakken; te weinig banken.
- Waarom liggen parken niet in de stad, maar altijd aan de rand = bereikbaarheid.
- Wandelroutes.
- Wat meer bankjes zou wel fijn zijn, ook in mijn woonomgeving.
- Wat meer heuveltjes.
- Wat meer horeca.
- Water Noord-Aa aansluiten op doorgaand water.
- Weet ik niet (**6 keer genoemd**)
- Wij wonen naast een stukje groen gebied dat nauwelijks wordt onderhouden achter speelplaatsje in de Zenobiagang. Wij proberen zelf onkruid en snoeiwerk te doen.
- Zie vorige vraag (*ruige natuur, water, afwisseling, voorzieningen, speelweide*)
- Zitbanken dus graag meer banken(zit).
- Zomers altijd blauwalg in de Noord-Aa; vanwege ontbreken zwembad met buitenbad te druk in Noord-Aa gebied.
- Zwerfafval opruimen.

BIJLAGE VII berekening indicator ruimtelijke kwaliteit

- Voor opname van een record in de berekening van de indicator voor ruimtelijke kwaliteit gelden de volgende voorwaarden:
 - de vier belangvariabelen (vraag 60) zijn alle ingevuld;
 - binnen de vier blokken met stellingen (vraag 61 t/m 64) mag, per blok, hooguit één van de vijf vragen onbeantwoord zijn gebleven.
 Na toepassing van deze voorwaarde resteren bij de meting van 2012 nog 1132 van de oorspronkelijke 1226 records.
 - De antwoordmogelijkheden van de vier belangvragen krijgen - per record - een gewicht toegekend (Dit is een subjectieve keuze: de rangorde van de gewichten ligt vast, maar er had voor andere waarden gekozen kunnen worden).

zeer belangrijk:	4;
belangrijk:	3;
onbelangrijk:	2;
zeer onbelangrijk:	1.

 Deze getalwaarden zijn enkel bedoeld om per respondent, dus binnen een record, verschillende accenten te kunnen aanbrengen. Over het geheel genomen krijgen alle respondenten een gelijk gewicht toegekend.
 - Zoals hierboven gezegd tellen alle respondenten in gelijke mate mee. Dat betekent dat de hierboven genoemde gewichten voor elk record zodanig worden omgerekend dat hun som gelijk is aan 1. Deze omgerekende gewichten worden hieronder aangeduid als w_1 t/m w_4 .
 - Ook de antwoordmogelijkheden van de twintig meningvragen krijgen elk een getalwaarde toegekend.

Voor de eerste vier stellingen in elk blok van vijf geldt:

mee eens:	3;
niet eens / niet oneens:	2;
mee oneens:	1;
weet niet:	0;
niet geantwoord	0.

Voor de laatste stelling van ieder blok geldt:

mee eens:	1;
niet eens / niet oneens:	2;
mee oneens:	3;
weet niet:	0;
niet geantwoord:	0.

 Deze stelling is immers negatief geformuleerd.
- Deze twintig getallen worden hieronder aangeduid als:
- $m_{1,1}$ t/m $m_{1,5}$ (mening 1^e blok, 1^e stelling mening 1^e blok, 5^e stelling);
 - $m_{2,1}$ t/m $m_{2,5}$;
 - $m_{3,1}$ t/m $m_{3,5}$;
 - $m_{4,1}$ t/m $m_{4,5}$.
- Per blok van vijf vragen wordt voor iedere afzonderlijke respondent het aantal geldige meningen geteld: dat zijn alle gevallen waarin men daadwerkelijk een mening heeft (dus heeft gekozen voor *mee eens*, voor *niet eens* / *niet oneens* of *mee oneens*).
- Dit aantal wordt aangeduid als a_1 a_4 .

- De individuele score s_1 voor het eerste blok van vijf stellingen is:

$$s_1 = w_1 \cdot (m_{1,1} + m_{1,2} + m_{1,3} + m_{1,4} + m_{1,5}).$$

Voor de gemiddelde individuele score s_{gem1} geldt:

$$s_{\text{gem1}} = s_1 / a_1.$$

Uitgangspunt hierbij is dat het antwoord *weet niet* geen verhogende of verlagende invloed op het kwaliteitscijfer mag hebben.

Voor het geval waarin $a_1 = 0$ wordt ook s_{gem1} op nul gesteld. Dit kan het geval zijn wanneer op alle vijf stellingen in het eerste blok het antwoord *weet niet* is gegeven. Voor de andere drie blokken geldt een analoge berekening.

- De maximaal mogelijke (individuele) gemiddelde score voor het eerste blok van vijf stellingen is:

$$s_{\text{gem1 (max)}} = 3 \cdot w_1.$$

(want alle geldige mening-waarden zijn dan gelijk aan 3; hun som wordt door het aantal geldige antwoorden gedeeld).

De minimaal mogelijke (individuele) gemiddelde score voor het eerste blok van vijf stellingen is:

$$s_{\text{gem1 (min)}} = w_1.$$

(want alle geldige mening-waarden zijn dan gelijk aan 1; hun som wordt door het aantal geldige antwoorden gedeeld).

Voor het geval $a_1 = 0$ worden ook $s_{\text{gem1 (max)}}$ en $s_{\text{gem1 (min)}}$ op nul gesteld.

Voor de andere drie vragenblokken geldt wederom een analoge berekening.

- Vervolgens worden de gemiddelde scores, alsmede de maxima en minima voor de vier vragenblokken met stellingen gesommeerd:

$$s_{\text{gem}} = s_{\text{gem1}} + s_{\text{gem2}} + s_{\text{gem3}} + s_{\text{gem4}}$$

$$s_{\text{gem(max)}} = s_{\text{gem1 (max)}} + s_{\text{gem2 (max)}} + s_{\text{gem3 (max)}} + s_{\text{gem4 (max)}}$$

$$s_{\text{gem(min)}} = s_{\text{gem1 (min)}} + s_{\text{gem2 (min)}} + s_{\text{gem3 (min)}} + s_{\text{gem4 (min)}}$$

Het individuele getal voor ruimtelijke kwaliteit q , uitgedrukt als percentage, is nu te berekenen als:

$$q (\%) = 100 \cdot (s_{\text{gem}} - s_{\text{gem(min)}}) / (s_{\text{gem(max)}} - s_{\text{gem(min)}})$$

Indien een - niet al eerder uitgefilterde - respondent op alle twintig stellingen het antwoord *weet niet* heeft gegeven is deze berekening niet geldig. Dat is in 2012 vijftien keer het geval. Uiteindelijk is dus voor 1117 respondenten een indicator voor ruimtelijke kwaliteit berekend.

Van de individuele kwaliteitscijfers kan een overall gemiddelde worden vastgesteld. Ook kunnen gemiddelden per buurt of wijk, of bijvoorbeeld per leeftijdscategorie worden vastgesteld voor onderlinge vergelijking of voor vergelijking met de resultaten van de metingen in 2007, 2009 en 2010. Tabel VII-1 laat het gemiddelde voor 2012 per buurt en voor heel Zoetermeer zien.

tabel VII-1 *gemiddelde ruimtelijke kwaliteit (in %) naar de woonbuurt van de respondent.*

buurt	gemiddelde ruimtelijke kwaliteit (in %)	n
Dorp	75,0	45
Stadscentrum	76,3	28
Palenstein	63,4	44
Driemanspolder	75,7	46
Meerzicht-West	77,0	70
Meerzicht-Oost	76,7	39
Buytenwegh	75,5	61
De Leyens	78,6	108
Seghwaert-Z-W	74,2	62
Seghwaert-N-O	70,5	102
Noordhove-West	76,9	31
Noordhove-Oost	78,8	52
Rokkeveen-West	83,9	98
Rokkeveen-Oost	77,0	113
Oosterheem-Z-W	70,4	42
Oosterheem-N-O	74,0	119
Zoetermeer *	75,9	1117

*inclusief 57 respondenten uit industriegebied / buitengebied / onbekende woonbuurt